

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cereri de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timisoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMER

A Népszövetség

mint a világ összes nemzetéből alakuló, de az összes nemzetek fölött álló fórum élt azoknak az elképzelésében, akik húsz esztendő alatt a nagy háború véres borzalmaiktól visszarettenve azt szerették volna, hogy a fegyveres leszámolások a jövőben el lehessen kerülni és minden vitát a Népszövetség intézzen el. Az elképzelés gyönyörű volt, de a valóság messze mögötte maradt az óhajnak. Már születésével olyan betegségeket hozott magával a meghasonlott világra, hogy a derültség bajnokai sem jósoltak hosszú életet az újszülöttnék. A haj ott kezdődött, hogy olyan nagyhatalom is, mint az Északamerikai Egyesült Államok, melynek elnöke egyik kezdeményezője volt a Népszövetségnek, kimaradtak a tagállamok sorából. A kisebb-nagyobb országoknak egész sora követte Amerika példáját és nem vállalt semmi közösséget a nemzetközi fórummal, mely így mindinkább egyes hatalmi csoportok politikai eszközévé lett. Az évek folyamán kilépett Németország, majd Japán, Olaszország már régen nem vett részt a tárgyalásokban, Lengyelország már két év előtt kilépett, ha a nemzetkisebbségi kérdésben mereven ragaszkodik álláspontjához, szintén otthagvja Genfét és végül is alig mult el esztendő, hogy egy-két tagállam be ne jelentette volna, nem látja értelmét a Nemzetek Szövetségének és kéri a tagok sorából való törlését.

Ezerszámra íródtak cikkek a Népszövetség mellett és ellene. A cikkek kivétel nélkül hangsúlyozták a terv és elképzelés nagyszerűségét, ideális voltát, de egyben megállapították azt is, hogy ezerféle okok miatt nem teljesítheti hivatását. Csendes, nyugalmas időkhöz a Népszövetség genfi palotája kellemes találkozóhelye lehetett a világ minden részéből összeraglott diplomatáknak, alkalom, nagyszerű eszmecserekre tervek felvetésére és megvalósítására is, a szellemi és gazdasági eszvitelműködés munkálatainak előkészítésére, főfeladata azonban az lett volna, hogy ellentétek, viszályok, érdekösszeütközések esetében vesse latba tekintélt és döntő szavával akadályozza meg, hogy diplomáciai viták fegyveres konfliktusokká ne váljanak. Ezt a hivatását nem teljesítette és nem is teljesíthette. Ne keressük és ne kutassuk most, hogy mi ennek az oka, hanem elégedjünk meg a szomorú tény leszögezésével. Mert valóban szomorú az, hogy a nagy világégés nemzedéke, melynek kortársai közül tízezerrel nagyobb létszámú csatlakoztak, amely megismerte a háború minden szenvedését és borzalmát, sem tudott arra a lelki magaslatra emelkedni, mely minden vitás ügyet a nemzetközi fórum döntő szavának volna hajlandó alávetni, hanem a legkisebb akadály felmerülésétől nyomban az ultima ratio eszközeihez nyúl.

Eppen nánaink eseménye bizonyították, hogy milyen nagy szükség lett volna a tekintélynek egy ilyen nemzetközi szövételre. Ki beszél azonban ma a Népszövetségről? Kinek jut eszébe, hogy egy osztrák, egy cseh, egy morva, egy tót, egy ruthén, egy albán, egy délamerikai vagy távolkeleti problémát a vérzőn felidőzése nélkül az évek fegyvereivel is el lehetett volna, vagy el lehet intézni? A Népszövetség titkári hivatala még működik, de teendői abban merülnek ki, hogy átvagyja és bejegyezze az újabb kilépéseket. Ezek a kilépések és ezeknek bejelentése tulajdonképpen csak udvarias gesztus jelentőségével bírnak, mert a valóság nem teszi szükségessé ezt a formalitást. Es formalitás volt a Népszövetség egész működése, melynek egyetlen látható eredménye a genfi gyönyörű palotája. Ott honol a titkárság ölfizetett tisztviselőszeregével és takarékoskalmával és talán várja a jobb idöket, amikor valóban dolgozhatnak is az egész emberiség érdekében.

Nem voltunk rajongói a Népszövetség eddi-

A kolozsvári magyar iparosok, munkások és értelmiségiek egy csoportjának levele Calinescu miniszterelnökhöz

Bucurestiből jelentik: Calinescu Armand, a minisztertanács elnöke, a következő levelet kapta a kolozsvári magyar iparosok, munkások, földmivelők és értelmiségi polgárok egy csoportjától, akik a Nemzeti Újjászületés Arcvonala magyar tagozatának tagjai:

„A minisztertanács elnökének, Bucuresti. Aláírott kisiparosok, munkások, földmivelők és értelmiségi foglalkozásúak, akik a Nemzeti Újjászületés Arcvonala magyar tagozatához csatlakoztunk, jogos nyugtalansággal figyelmeztetjük, hogy az utóbbi események alakulását, tisztelettel kérjük, engedjék meg nekünk, hogy azonosítsuk magunkat az Ön által kifejezésre juttatott határozott és félreérthetetlen magatartással, amelyet Ön a Nemzeti Újjászületés Arcvonala legfőbb tanácsának ülésén elmondott, beszédében kifejtett, az ország függetlenségének és területi sérthetlenségének megvédéséről, minden kívülről jövő támadás ellenében. Meggyőződésünk, hogy a jelen pillanatban

Románia határainak az ország román és magyar népek közötti testvériség alapján történő megvédése a szabadság, a jogegyenlőség és a belső béke szellemében, az egyetlen követendő utat jelent az itt élő népek boldog életfeltételeinek megvalósítására, de egyben a legnagyobb hozzájárulás, amelyet a Dunamedencében élő népek és magyarországi fajtestvéreink integrálásához adhatunk. A jogoknak és szabadságoknak az országban való testvériséget és békét óhajtó tömegekre való kiterjesztése nemcsak egy becületes elv beteljesítése, de sokkal hatalmasabb összhangot jelent, mint az, amelyet érdekeinktől idegen sovinizmus kísérel meg, hogy megmérgezzék az erdélyi magyarság lelkét a célzattal, hogy meggyengítsék az ország ellenállását. Határozott meggyőződésünk, hogy a közös veszéllyel szemben az országban élő magyarságnak haborús nélkül, világegyes kell szólnia a közös szolidaritás érdekében.”

A levél alatt aláírások szerepelnek.

Az albán alkotmány hálát fejez ki Mussolini iránt

A nemzetgyűlésen megjelent Ciano gróf olasz külügyminiszter Hűséget fogadtak az egyházfők Olaszországnak
Meggzavazták az albán alkotmányt

Rómából jelenti a Stefani iroda: Az olasz sajtó első oldalán cikkben foglalkozik azzal az albán eseménnyel, amelyre ma délután került sor Tiranában. Ma ült össze ugyanis az alkotmányozó ülés, amely eldönti Albánia sorsát Olaszország oldalán. Az Albániában levő olasz csapatok főparancsnoka kedden délelőtt repülőgépen Tiranából Skutariba érkezett, ahol küldöttséget fogadott, amely bizosított Olaszországot a város lakosságának hűségéről. Hír szerint Albániában az élet rendezet keretek között folyik.

CIANO GRÓF TIRANÁBAN

Tiranából jelentik: Ma délután ült össze a tiranai parlamentben az alkotmányozó ülés, amelyen résztvettek a tíz albán tartomány küldöttei és a három vallásfelekezet, a katolikus, a muzulmán és a görögkatolikus egyház legfőbb megbízottai. Dél előtt fél 11 órakor három hatalmas olasz bombavető repülőgép érkezett Tiranába.

Az elsöben Ciano gróf olasz külügyminiszter

gi működésének és jogos szkepticizmussal számoltunk be a nehezen elért századik jubiláris tanácsüléséről, de ez nem jelenti az eszme megtagadását, amintohogy az eddigi sikertelenség sem jelenti az eszme csödiszt. A mai nemzetközi helyzet inkább, mint bármikor mutatja, hogy milyen kívánatos, mennyire üdvös lenne a Népszövetségnek olyan formában való megteremtése, amely az összes államokat magában foglaló nem hatalmi csoportok érdekeinek szolgálatába szegődne, hanem őrzöje és védöje lenne minden

érkezett meg az olasz milícia egyenruhájában.

Az összegyűlt csapatok megzemlélése után Ciano gróf fogadta az albán állami főtisztviselök üdvözlését, akik az albán nép nevében hűséget fogadalmat tettek. Ezután az olasz külügyminiszter a tiranai városházára ment, ahol bemutatták neki a város vezetőit, majd pedig fogadta az egyházak képviselőit. Délután folyt le a nemzetgyűlés.

AZ ALBÁN NEMZETGYŰLÉS FELAJÁNLOTTA A KORONÁT VIKTOR EMÁNUEL KIRÁLYNAK

A Stefani olasz távirati ügynökség jelentése szerint, amelyet Tiranából kelteztek, az alkotmányhoz albán országgyűlés szerda délután ült össze és azon egyes tartományok nagysága szerint vettek részt a kiküldöttek. Az alkotmányhoz országgyűlésen a következő határozatokat hozták:

1. Az eddigi albániai állapot teljes egészében megszűnik és az eddigi albán alkotmányt eltörlék.

jogos és méltányos emberi érdeknek, nem az egymás elleni fenekedésnek, válának szülőjévé, hanem az egymás melletti és előmozdítója, nem tetlen és tehetetlen szemlélője a bekövetkezett eseményeknek, hanem a történések irányítója annak az érdekében, hogy valamennyi nép és nemzet, országok és államok, nagyok és kicsinyek, erősek és gyengébbek érdekében, nyugalomban és biztonságban fejlődhessenek és szolgálhassák mindazt, ami ebben az egy szóban foglalható össze: emberiség.

2. A nemzetgyűlés teljhatalmú kormányt választ, amelynek teljesen szabad kezét ad az ország ügyvitelében.

3. Hálaival emlékezik meg Mussolini és az olasz nép albániai újjáépítő munkájáról és a legbensőbb kapcsolatok létesítéséről Olaszországgal. E szolidaritásának módjait egy későbbi időben állapítják meg.

4. Az albán nemzet felajánlja a koronát Victor Emánuel olasz király és abesszini császárnak, örökös joggal a leszármazottainak. Albániát olasz perszonál-unióval kormányozzák.

VALONÁNÁL PARTRA SZÁLLTAK A FEKETEINGESEK

Tiranából jelentik: A feketeingések zászlóaljai, miután Valonánál partra szálltak, megkezdtek a vidék megszállását. Az olasz csapatok egyébként elfoglalták Pilište községet, amely közvetlenül a görög határ mentén fekszik. A lakosság mindenütt nagy lelkesedéssel fogadta a bevonuló olasz csapatokat.

NEGYVEN PERC ALATT SZÁLLTAK MEG TIRANÁT

A római rádió Albániába kiküldött tudósítója a következőképpen foglalja össze a vasárnap esti albán helyzetet:

Albániában a helyzet teljesen nyugodt és az élet mindenütt kezd visszatérni rendes kerékvágásába. A Durazzóba érkezett olasz és külföldi újságírók saját szemükkel meggyőződtek arról, mennyire valótlanok a város bombázásáról s az okozott súlyos károkról szóló céltudatos jelentések. Ezekből a jelentésekből mindössze annyi igaz, hogy

a Durazzónál partraszálló első olasz küldetésnek néhány száz főnyi albán csapat, amely azonban nem tartozott az albán sorkatonasághoz, puska- és gépfegyver tíz alá vett. Az olaszok kimélni akarták a várost s ezért csak a kikötőbe érkezett torpedórombolók ágyúi szólaltak meg, hogy elhallgattassák az albánok tüztét.

Tiranát az olaszok két oldalról szállották meg. Csaknem egyidejűleg érkeztek a városba a partraszállott csapatok és azok az egységek, amelyek repülőgépen szállítottak Olaszországból Albániába.

Az olasz csapatok az albán fővárost alig 40 perc alatt szállották meg.

A város visszanyerte szokott képét. Az üzleteket kinyitották. Tirana az olasz csapatok bevonulásának estéjén fényárban uszott. Vasárnap nagy tömegekben jelentek meg az albán katonák, hogy letegyék a fegyvert.

Ciano gróf külügyminiszter Tiranában fogadta az albán előkelőségeket, akik Olaszország iránti hódolatukat tolmácsolták. A tanácskozás után az olasz külügyminiszter kíséretének tagjaival együtt gyalog bejárta a várost, amelynek lakossága mindenütt nagy rokonszenvvel fogadta az olasz külügyminisztert. Ezután Ciano külügyminiszter az olasz követségen fogadta a katonai lakosság küldöttségét, amely átnyújtotta

a Ducnak felajánlott zászlót.

Tirana elhagyása előtt Ciano repülőgépe több kört írt le a város fölött, majd

vakmerő akrobatikus mutatványokat hajtott végre.

Albániában rövidesen újra megnyílnak az iskolák és a bíróságok is megkezdik működésüket. Ciano külügyminiszter utasítására haladéktalanul szabadon bocsátják mindazokat a politikai foglyokat, akiket az elmúlt rendszerrel szemben tanúsított ellenállásuk miatt börtönöztek be különböző fegyházakban.

Varsóban döntő tárgyalások folynak

Csütörtökön Chamberlain és Daladier fontos bejelentéseket tesznek

Franciaország katonai intézkedéseket tett Anglia szavatolja Lengyelország és Hollandia határait

Londonból jelentik: A lapok úgy tudják, hogy az esetben, ha az alsóház ülését megelőzően Olaszország nem tesz kötelező nyilatkozatot a spanyolországi önkéntesek hazaszállítására vonatkozólag, úgy az olasz-angol egyezmény felmouására kerülne a sor és ezt Chamberlain miniszterelnök az alsóházban már be is fogja jelenteni. Mussolini hír szerint május 1-ére jelezte az önkéntesek hazaszállítását. Az angol kormány azonban ragaszkodik ahhoz, hogy ez azonnal megtörténjen. Érdekes, hogy a Daily Telegraph azt a megállapítást teszi, hogy a feszültség fokozódott.

A Reuter hírszolgálati ügynökség közli külügyminisztérium cáfolatát arról, mintha Mussolini üzenetet küldött volna Chamberlain miniszterelnökhez.

Kivonulnak-e Spanyolországból az olaszok?

Az angol sajtó beszámolója arról, hogy a földközi-tengeri kibontakozás valószínű alapja az olasz csapatoknak Spanyolországból való kivonulása lesz. A lapok szerint ez a tény megnyitotta némileg a helyzetet. Hír szerint Mussolini üzenete a következő nagyjelentőségű pontokat tartalmazta:

1. Albánia katonai megszállása szigorúan korlátozott jellegű;

2. Olaszország nem szándékozik a Földközi-tenger jelenlegi állapotait megváltoztatni.

A News Chronicle szerint György király azért tért vissza Windsorból Londonba, hogy a miniszterelnökkel amerikai útjának elhalasztásáról tárgyaljon.

CHAMBERLAIN CSÜTÖRTÖKÖN BEJELENTI GÖRÖG- ÉS TÖRÖKORSZÁG MEGSEGÍTÉSÉT

Londonból jelentik: A szerdán megjelent angol lapok megállapítják, hogy a helyzet ma már nem annyira zavaros, mint néhány nappal ezelőtt volt.

Bizonyos optimizmusnak adnak kifejezést,

amit azzal indokolnak, hogy Halifax lord figyelmeztetéseit illetékes helyen megértéssel fogadták. Az angol sajtó hangsúlyozza azoknak az intézkedéseknek a fontosságát, amelyeket

Komplikált angol-görög tárgyalások

Londonból jelentik: Az Associated Press megállapítja, hogy egyes lapoknak az a hivatalos helyről szerzett jelentése, amely szerint Anglia védelmébe fogadta volna Görögországot, nem egyebek „spekulációnál”. Hivatalos angol helyen hangsúlyozzák, hogy jelenleg igen nagyfontosságú és komplikált tárgyalások vannak folyamatban, de ezek más irányuak. A Havas iroda tudni véli, hogy a tegnapi délutáni angol minisztertanácsban megbeszélés tárgyát képezte, hogy Anglia milyen ajánlatot fog tenni Görögországnak.

„NE PRÓBALJON ANGLIA CSAPATOKAT SZÁLLITANI! . . .”

Az Angriff című lap hosszabb cikkben foglalkozik az angol hajóegységeknek a Földközi

Franciaországban fogantatottak, a holland határok megerősítésének, a lengyelországi öt korosztály mozgósításának stb.-nek jelentőségét.

A Times rámutat arra, hogy Londonban lázasan folynak a tanácskozások. Várják Ankara és Athén választ, mielőtt még megszerkesztenék azt a nyilatkozatot, amelyet Chamberlain csütörtökön az alsóházban tenni fog. Ez az angol nyilatkozat teljesen világos lesz és meg fogja állapítani, hogy

a Földközi-tenger keleti részén Görögország és Törökország ellen irányuló bármilyen mozgalom Anglia ellenséges cselekedetnek tekintendő.

ANGOL HADIHAJÓK KORFU KÖZELÉBEN

A Reuter ügynökség cáfolja azokat a híreket, amelyek szerint Gibraltárt jelentékenyen megerősítették. A hatóságok tulajdonképpen csak bizonyos óvintézkedéseket tettek, hogy az éjjeli órákban megakadályozzák a meg nem engedett határátlépéseket. Ugyancsak a Reuter ügynökség jelenti Maltából, hogy ott a legutóbbi napok feszültsége elmúlt és a helyzet ismét normális. A hétfőn tett óvintézkedéseket, közöttük a parti és légvédelmi útegek legénységével való ellátását tegnap már megszüntették.

A római lapok athéni jelentése szerint Korfutól mintegy 150 kilométernyire több angol hadihajó vetett horgonyt.

tengeren való összpontosításával. A lap többek között ezeket írja:

Anglia ne próbáljon csapatokat partra szállítani Görögországban, mert ebben az esetben a tengelyállamok azonnal cselekedni fognak.

A Nachtausgabe ugyancsak erről ír vezércikket és megállapítja, hogy a demokrácia hatalmak veszélyeztetik a békét.

NEM HIVJAK ÖSSZE A FRANCIA PARLAMENTET

A francia minisztertanácsról kiadott hivatalos jelentés csak annyit mond, hogy az ülésen Daladier elnökölt és a kormány tagjai a külpolitikai helyzetet tanulmányozták. A minisztertanács jóváhagyta a nemzetvédelmi miniszterek vasárnapi értekezletén elhatározott intézkedések végrehajtását, majd újabb elhatározásokat mérlegeltek, amelyek szerdán terjesztnek az államtanács elé jóváhagyás végett. A hivatalos jelentésben tulmenően a minisztertanácsról távozó miniszterek csak annyit közöltek az újságírókkal, hogy a kormány nem teljesítheti a képviselőház összehívására vonatkozó szociálista követelést. A hivatalos közleményben említett nemzetvédelmi intézkedések lényegéről egyelőre semmi sem lehet tudni.

A minisztertanácsal kapcsolatban jelentik, hogy a megbeszélésen részletesen megvitatották a nemzetközi helyzetet, elsősorban Franciaország Földközi tengeri, kelet-európai és balkáni érdekeivel kapcsolatban. A mai államtanácson kijelölik Franciaország rio de janeiro és bucarestii nagyköveteit. Hír szerint Adrian Thierry eddigi meghatalmazott miniszter lesz a bucarestii nagykövet. Egyes politikai körökben azonban Francois Pietri volt miniszter nevét is emlegették.

Beck Ferencné, született ieddi Fehér Irma úgy a maga mint gyermekei, Beck Ferenc százados és Sztancsa Ernőné született Beck Gilte, mint az alulírottak és az egész rokonság nevében mélyszégyen fájdelommal tudja, hogy szeretett férj, legjobb apa, nagyapa, testvér és rokon

BECK FERENC

nyug. közbiztonsági igazgató

1939. április 11-én áldásos életének 75-ik évében hirtelen elhunyt.

Drága halottunkat a IV. ker. temető kápolnájában fogjuk beszéltetni és e hó 13-án délután 4 órakor örök nyugalomra helyezni.

Az engesztelő szentmiséldozat az elhunyt lelkiüdvéért április 15-én reggel 7 órakor fog bemutatni a Mindenhatóknak.

Emléke szívéünkben örökké él!

Sztancsa Ernő veje, Sztancsa Zoltán, Sztancsa Marika unokái, Kratochvíl Heinrichné született Beck Amália nővére

A párisi államtanács tengerészeti intézkedéseket határozott el

Párisból jelentik: Daladier francia miniszterelnök és Chamberlain angol miniszterelnök rövidesen nyilvánosságra hozzák a nemzetközi helyzet miatt foganatosított óvintézkedéseket. A Paris Soir értesülése szerint Daladier miniszterelnök a szerdai államtanácson főképpen tengerészeti intézkedéseket rendelt el, különösen a Földközi-tengeren.

A francia lapok szerint úgy Anglia, mint Franciaország jóállást vállal Görögországra és Lengyelországra területe sérthetlenségéért. Ezzel kapcsolatban különösen a Lengyelországra és a Hollandiára háruló veszélyek fenyegetését emlegetik és megtesznek minden óvintézkedést, hogy e két elsősorban fenyegetett országot megvédjék.

A francia védekezés módzatait és a katonai rendszabályok horderejét a legnagyobb titokban igyekeznek tartani.

Pétain tábornok irányítja a katonai akciót

Párisból jelentik: A francia államtanács egyhangúlag jóváhagyta azt a nyilatkozatot, a melyet Daladier miniszterelnök csütörtökön tesz a kormány nevében. A nyilatkozat vázolni fogja Franciaországnak a jelenlegi helyzetben elfoglalt álláspontját.

Daladier miniszterelnök az államtanács után a rá várakozó újságírók kérdéseire, hogy a minisztertanács milyen katonai intézkedéseket határozott el, a következőket mondotta:

— Mussolini világgá kürtölteti Olaszország katonai intézkedéseit, Franciaország azonban e nélkül hajtja azokat végre.

A minisztertanács üléséről annyi szívgótt ki, hogy a kormány tagjai egyhangúlag szavazták meg a katonai intézkedéseket. A behívottak számáról nem lehet tudni, csak annyit, hogy az nem jelentéktelen. A francia sajtó nagy figyelmet szentel Pétain tábornagy váratlan hazahívásának. Azt írják a lapok, hogy

a francia kormány katonai intézkedése kidolgozásánál nagy szerepet fog játszani Pétain tábornagy.

A Petit Parisien hangsúlyozza, hogy ha Olaszország nem lesz ha ilandó a spanyolországi önkéntesait hazaszállítani és ha Malorca szigetét katonai támaszpontnak tekintik, úgy Anglia és

Beck ma tárgyalta a varsói német követtel

Varsóból jelentik: Lipski berlini lengyel nagykövet varsói tartózkodásának nagy jelentőséget tulajdonítanak. Beavatott körökben úgy tudják, hogy Beck lengyel külügyminiszter a nap folyamán Moltke varsói német nagykövettel eszmecsere-t folytatott. Általában feltűnt, hogy Varsóba nagyszámú angol újságíró érkezett, mert lengyel-német vonatkozásban fontos tárgyalásokat várnak.

Fenntartással közlik a német követeléseket

A Daily Telegraph berlini tudósítójának értesülése szerint Lipszki berlini lengyel nagykövet kedden Varsóba utazott és magával vitte a Ribbentrop német külügyminiszterrel folytatott tárgyalásokról szóló jegyzőkönyvet. Az angol lap tudni véli, hogy a német kormány öt pontban foglalta össze azokat a követeléseket, amiket Lengyelországgal szemben támaszt. Ezek a pontok a következők:

1. Németország követeli a Lengyelországnak élő német kisebbségek egyenjogúsítását.
2. Németország ragaszkodik ahhoz, hogy Danzig újból visszakerüljön az anyaországhoz.
3. A német kormány követeli, hogy Lengyelország megengedje a korridoron keresztül való autót útépítést.
4. A német kisebbségek által lakott lengyel területek visszacsatolandók.
5. Bizonyos más irányú kedvezményeket is követel a német kormány a lengyel kormánytól.

Más sajtóhíradás szerint az angol lapnak ez a jelentése csak fenntartással fogadható el, mert német részről cáfolják, hogy Ribbentrop ilyen feltételeket állított volna fel.

GAMELIN TÁRGYALTA A LENGYEL HADÜGYMINISZTERREL

Sikorszki lengyel hadügyminiszter tegnap tért vissza a francia fővárosból, ahol Gamelin tábornok vezérkari főnökkel és több más francia katonai vezetőkkel folytatott tárgyalásokat. A Daily Telegraph közli Sikorszki hadügyminiszter nyilatkozatát, amelyben bejelenti, hogy Franciaország és Lengyelország viszonya különösképpen a két ország közötti katonai kapcsolat jobb, mint valaha.

A NÉMET-LENGYEL EGYZEMÉNY FENNTARTÁSÁRÓL TÁRGYALNAK VARSÓBAN

Londonból jelentik: Az angol lapok azt jelentik, hogy Németország részéről fontos lépések vannak folyamatban a német-lengyel viszony

tisztázása érdekében. Míg az angol lapok egy része tudni véli, hogy Lipszki milyen javaslatokkal utazott Varsóba, más lapok olyan következtetéseket közölnek, amelyek arra az esetre vonatkoznak, ha a lengyelek a német részről tett javaslatokat nem fogadják el. Az angol lapok berlini tudósítói megállapítják, hogy

német politikai körökben az angol-lengyel egyezmény aláírását a német-lengyel megnevezésű egyezményrel összeférhetetlennek tartják

és ha a londoni angol-lengyel egyezmény aláírására tényleg sor kerül, úgy Berlin kénytelen lenne a német-lengyel egyezményt felmondani.

LENGYELORSZÁG „MEGGONDOLÁSI IDŐT” KAPOTT

A Lengyelországnak átnyújtott követelésekkel kapcsolatban a Reuter ügynökség azt jelenti, hogy

Németország bizonyos meg gondolási időt engedélyezett Lengyelországnak, hogy a követelésekre válaszoljon és egyben biztosította, hogy ez alatt az idő alatt semmiféle intézkedést nem tesz.

Nem kétséges, hogy Németország erőfeszítéseket tesz arra nézve is, hogy békés megegyezést létesítsen Lengyelországgal mindazon problémák tekintetében, amelyeket Németország a maga szempontjából életbevágónak fontosnak tekint.

Carol király és Pál régensherceg egy dunai hajón találkoznak

Belgrádból jelentik: Az ottani politikai körökben híre járt annak, hogy Pál Jugoszláv régensherceg és Carol román király a közeljövőben találkozik. A találkozó minden valószínűség szerint egy dunai hajón történik meg. A találkozás hírére hivatalos helyről nem erősítették, de nem is cáfolták meg.

Székrekedés ellen

Leo-Pills, enyhe és mégis biztos hatású hasbajtó tisztán növényi anyagokból készül. Leo-Pills 20 esztendője kitűnően bevált, még idült esetekben is. Kapható: 20 vagy 60 labdacot tartalmazó csomagolásban.

Leo-Pills

JUGOSZLAVIA NEM TETT KATONAI INTEZKEDESEKET

Belgrádból jelentik: Jól tájékozott politikai körökben határozottan cáfolják azokat a híreket, mintha Jugoszlávia bármilyen természetű csapatösszevonásokat eszközölt volna az albán határon, vagy az Adria partvidékén. Mindössze az történt, hogy

az albán menekültek esetleges beözönlési kísérletének megakadályozása érdekében megerősített őrségeket állítottak fel a határon.

Amikor azok, akik valóban menekülni szándékoztak Albániából, értesültek arról, hogy Zog király Görögországba menekült, visszatértek lakóhelyükre. Albániában egyébként olyan hírek vannak forgalomban, hogy a király a hegyekbe menekült és onnan ellenállást készít elő.

GÖRÖGORSZÁG SEMMIRE SEM KÖTELEZI MAGÁT

Londonból jelentik: Hivatalos helyen határozottan megcáfolják azt a külföldön elterjedt hírt, mintha Anglia 300 repülőgépet küldene Görögországnak, annak ellenében, hogy hadinajói a görög kikötőkbe szabadon befuthassanak. A Havas távirati ügynökség ehhez hozzáfűzi, hogy az angol kezeseséget eddig még nem határozták meg véglegesen és minden valószínűség szerint Görögország semmire sem kötelezi magát.

Törökország londoni nagykövete ma a külügyminisztériumban látogatást tett.

A Reuter ügynökség jelentése szerint a bolgár kormány rendeletet adott ki, amely feloszlatja a bolgár nemzeti szocialista pártot.

OLASZ-GÖRÖG BARATKOZÁS

Rómából jelentik: A római görög követ nyilatkozatot nyújtott át az olasz külügyminisztériumban. A görög miniszterelnök ugyanis utasította a római görög követet, fejezze ki köszönetét az athéni olasz ügyvivő által átnyújtott azon kijelentéseket, amelyeket Mussolini miniszterelnök tett a fasiszta kormány nevében és a melyben

a fasiszta kormány a leghatározottabban biztosította Görögország területi sérthetlenségét.

Metaxas görög miniszterelnök kijelentette, hogy a nyilatkozat után az a meggyőződése, hogy nem történhet olyan esemény, amely megzavarhatná a hagományos barátságot, amely a két ország között minden időben egyesítette.

KÖZÖS ANGOL-FRANCIA FLOTTA-TÜNTETÉS SZUEZNEL

Kairóból jelentik: Beavatott egyiptomi körökben az a hír terjedt el, hogy a jövő héten hatnanos közös angol-francia flottatüntetés lesz az ergyptomi vizeken és a Szezi-csatorna bejárata előtt. Hír szerint a török partok mentén szintén tartanak angol-francia flottatüntetést.

Az arab félszigeten vasárnap óta újabb széleskörű katonai tevékenység folyik. Yemenben felhívást intéztek a lakossághoz, hogy védekezzen az esetleges idegen akciókkal szemben. Nedjében volt török katonatisztek szervezik a hadsereget.

CSÜTÖRTÖKÖN ÖSSZEÜL A FASISZTA NAGYTANÁCS

Rómából jelentik: A Fasiszta Nagytanács csütörtökön délelőtt 10 órakor ül össze. 1

Most fedezték fel a világ legnagyobb vizesését

Angol-Guianában a Harward egyetem expedíciója fedezte fel a vizesést, ahol fehér ember még sohasem járt

Newyorkból jelentik: Nemrégiben érkeztek meg annak az expedíciónak a beszámolója, amelyet a Harward-egyetem küldött ki az angol Guianába. Ennek az expedíciónak, amelyet Zahn tanár vezetett, az volt a feladata, hogy ritka bogárfajtákat gyűjtsön a trópusi világban.

Az egyetem és a különböző amerikai alapítványok bőséges tőkét bocsátottak a kutatók céljaira és így nem csoda, hogy ha ez a modern expedíció repülőgépet is vásárolt a bogárvaszathoz.

Az expedíció több mint egy félszáz évvel tartózkodott az angol Guianában és hogy a bogárvilágban milyen felfedezéseket tett, az még nem került nyilvánosságra. De sikerült ennek az expedíciónak olyan eredményt elérni, amit eddig egyetlen embernek sem: lefényképeztek a földkerekség

legnagyobb és eddig ismeretlennek tekintett vizesését, a Kaieteur-t.

Erről a lélegzetet elállító kirándulásról készült színes, azután rendes és mozgó felvételek a legszebb képek közé tartoznak, amelyeket valaha is ember a természet hatalmas erőiről felvett. Egész biztos, hogy ha nyilvánosságra kerülnek, sokat fognak még róluk beszélni.

A Kaieteur vizesés a Tumereng folyó közepén van és

ezt a pontot még eddig fehér ember még nem közelítette.

Köröskörül évezredek óta érintetlen dzsungel terül el és veszi körül. Igazán az embernek előbb meg kell tanulni repülni, hogy e káprázatos természetű látványt megfigyelhesse. A legérdekesebb a dologban az, hogy eddig is ismerték a vizesést, de az nem volt az igazi, csak egyik része. Az körülbelül négy-öt száz méternyi magasságból zuhan le mennydörgésszerű robajjal a vad sziklapartok között.

A mennydörgő folyó títkáit Zahn professzor társasága fejtette meg és meglepetve látták, hogy tulajdonképpen itt van a világ legnagyobb vizesése.

A Karanang hegy felől közelítették meg ezt az ijesztő szépségű helyet. Már-már úgy volt, hogy kitűzött céljukat nem tudják elérni, mert a hegyorom és vidéke sűrű ködben fektűt. Mint a nem akartak hinni a szemüknek, amikor a repülőgép mintegy nagy ablakon keresztül ismét kijutott a ragyogó féhérségű ég alá. Alattuk trópusi buja zöld erdők közepette három szakaszban szabályszerű döréjjel zuhant alá a folyó a medrébe.

Egész alacsonyra szálltak és gyönyörű látási viszonyok kedveztek. Nemcsak fényképfel-

vételeket, hanem mélységméréseket is csináltak s megállapították, hogy

az egyik vizesés körülbelül ezer méter magasságból zuhan alá, a második szakasza ötszáz méterről és a harmadik, amelyet eddig ismertek, körülbelül háromszáz méter mélységű.

Azt azonban egészen pontosan megállapították, hogy a legnagyobb vizesés háromszor akkora, mint az eddig ismert szakasz és így kétségtelen, hogy ez a bogárgyűjtő társaság egész véletlenségből a világ legnagyobb vizesése fölé került.

A szlovákiai németek nem olvadnak be a szlovák állampártba

A szlovák kormány és német népcsoport között ismét feszültté vált a viszony. Mach propagandafőnök husvétii nyilatkozatában bejelentette, hogy

a szlovákiai német és magyarpárt tovább nem folytathat önálló tevékenységet, hanem be kell olvadniuk a szlovák állampártba,

melynek mint altagozatai működhetnek.

A német néppárt vezetői tegnap kijelentették, hogy Mach előterjesztéséhez

nem járulnak hozzá,

mert a németpárt beolvastása ellentétben áll azokkal az ígérettel, amelyeket Tiso miniszterelnök az év elején tett.

Április 28-án kezdődik a Budapesti Nemzetközi Vásár

Április 28-án kezdődik az idei Budapesti Nemzetközi Vásár, amely mint minden évben, ezúttal is 11 napig tartja majd nyitva kapuit.

A nemzetközi vásárt ezúttal is a Városligetben építik fel, de jóval nagyobb területen, mint akár csak tavaly is, hiszen erre a vásárra már másfél-évezernyi kiállító jelentette be részvételét és csaknem kétannyi pavillont kell építeni, mint a múlt évben, hogy megfelelő helyet kapjon az a rengeteg árucikk, amelyben Magyarország egész ipara tükröződik majd pompás keretekben. A külföldi államok egész sora hozza el erre a vásárra reprezentatív termékeit, gyártmányait, árucikkeit, de persze, elsősorban a magyar ipar áll ki, hogy ország-világ szeme elé tárja teljesítőképeségének minden eredményét.

Csoportokra tagozódik az idei pesti kiállítási terület is, hogy annál áttekinthetőbb legyen min-

den. És minden csoportban lesznek olyan szexciók, amelyek hasznos tanulságokat nyújtanak a szakemberek és különleges látványosságot az érdeklődőknek. A nehézipar vas- és gépcsoportja, amely az export legjelentősebb tényezője, új ágazatokra szerepel a kiállításon. A textilcsoport hatalmas pavillont kap és külön divatrevü-színházépületet, hogy megfelelő módon mutathassa be minden termékét. Az üveg és porcelán-csoportban a most százéves herendi gyár a vásáron rendezendő parádés jubileum kiállításán tartogat szexziós meglepetéseket. Autócsoporthoz, bútortermékhez és építőipar, papír ipar és rengeteg más csoport mellett ott lesznek természetesen az annyira kedvelt újdonságtérjesztők és a magyar élelmiszeriparnak még kedveltebb kóstoló pavilonjai is.

Hizabr oroszán, a hivatalnok

Irtá: ANDRÉ THÉRIVE

— Volt egyszer . . . — kezdte barátom, Musztafa, kávéját szürösölve.

— Mikor? — vágtam közbe.

— Régesrég. A kaliforniai időjében. Élt egy hatalmas és bölcs szultán, Seifullah abba Dsáfer el Mokdad. Volt háromszáz szép felesége, akik hűségese voltak, mert be voltak zárva, ötszáz lova, amelyek kövérek voltak, mert nem mértek abrakjukat és több nagyon becsületes kincstárnoka, akik becsületesek voltak, mert időnként lefejezték őket. De a dicsőség és gazdagság teljében is volt a szultánnak egy nagy gondja: nem messze palotájától a sivatag kelles közepén állt egy vén rom és a romok között élt egy feketesörényű oroszán, Hizabr.

— Honnan tudták, hogy ez a neve? — vetettem közbe mosolyogva.

— És honnan tudják, hogy Allahnak Allah a neve? — válaszolt barátom Musztafa. — De ne vágj közbe, mert sose érek történetem végére. Hizabr tehát vad és szabadságszerető oroszán volt s hiába küldtek ellene katonákat, vadászokat, Hizabr megetté őket, vagy megetté őket a sivatag és semmi se korlátozhatta az oroszán jogait. A szultán már hónapok óta törte a fejét, hogyan vessen véget Hizabr rémuralmának birodalma területén, mikor egy szép nap egy vizsla kért tőle kihallgatást . . . Ne vágj közbe: ez abban az időben történt, amikor a vizslák kitűnően beszéltek arabul. „Gyors és ravasz vagyok, ó szultán, — így szólt a vizsla — bizz meg engem és ígérem, hogy

elhozom neked hűbéresül Hizabrt, a feketesörényű oroszánt.” A szultán örömmel egyezett bele és így a vizsla, akinek Mordzin volt a neve, utnak indult.

— „Isten áldása legyen veled, Hizabr” — így tudósította a zoroszlánt, akit a föredézt padlaton heverésze talált a rombadórt vas elcsarnokában. Mordzin, a vizsla, legegységesebb nyakörvét viselte és udvariassága jó benyomást tett Hizabra, aki jóindulatlan fogadta. Erre Mordzin szóhoz fogott: „Miért élsz itt vad vidéken, — mondta — mikor nincs szebb élet a hivatalnokélethez? Én magam is hivatalnok vagyok. Hogy mi a hivatalnok: olyan ember vagy állat, aki az állam költéségén él irigylésreméltó gazdaságban, ahelyett, hogy éjszakánként a sakálókkal kelljen verekednie megélhetéséért. Látod, Hizabr, ha te is hivatalnok volnál, már magas rangod volna, hivatalos palotában lakhatnál. Igazán nem értem, miért ragaszkodsz sivar és nyomorúságos szabadsághoz?”

Hizabrnak rossz hónapja volt, úgy hogy hajlott a csábító szóra. Utanokozott is, mert egész hónapban egyetlen karavánt se fűl föl. Így szólt hát: „Szívesen lennék hivatalnok, de nem kellene-e dolgoznom?” „Ellenkezőleg, — felelt a vizsla — mencedat havonta egyszer egy hivatalos okmányra helyeznéd és időnként hódolnál a szultán előtt és gyönyörű városban élnél, szökőkutakkal . . .” „Vigél hát magaddal!” — döntött Hizabr. Utnak is indult. A főváros hájárán Mordzin leültette Hizabrt egy szemétdomb mellett, hogy bejelentse az előkelő vendéget, mondván, hogy alighanem maga a szultán is elébe fog jönni diszpalkinján, amelyet meztelen nubiaiak hordoznak.

Ezzel szemben rövid idő múlva vadul ordító katonák rohantak rá Hizabra, horso; hinte-

tek szeme közé, megszurkálták, husángokkal megverték, összekötötték és egy rúdra húzva viték b nagy diadalal a városba. A nép összegyűlt és üvöltözött: „Le Hizabrral, a puszták sakáljával! No Hizabr, megfogtad, mint egy nyulat!” De Hizabr nem hallott semmit, elvesztette eszméletét. Sötét, nedves, földalatti lyukban tért magához. Kintre bizonytalan neszeket hallott csak és eleinte azza vizsgálta magát, hogy ez csak próbatétel, de nem sokára érte jönnek, hivatalba helyezik és boldog fog élni. Hiszen annak a vizslának olyan becsülete képe volt!

De nem jött érte senki! Mindennap belétek hozzá fél kiló húst és Hizabr üvöltött az éhség től. Olykor egerket cincogtat közelében és Hizabr kérdést intézett hozzájuk, de az eger azt felelték: „Hivatalnokok vagyunk, nem állhatunk szóba veled”. Így élt, ezentul Hizabr éhesen, dühöngve lassan elfalulva, elkábulva, tönkremenne. Lefogyott elvesztette erejét, félig megvakult és már csak arról emlékezett, hogy gyalázatosan törbe csalták, örök kínokra ítélték, amelyenkről a szabad oroszánlómég csak nem is álmódott soha.

Harminc év múlt el így. Egy nap meghal Mordzin, az átkozott vizsla és meghalt egy nap Seifullah a szultán is. De Hizabr csak benn maradt börtönében. Végre egy nap megnyitlt zárkájának ajtaja és hirtelen besütött a nap a földalatti oduba. „Gazok, miért gyötörtetek így ilyen sokáig?” — nyögött Hizabr és a kisözöbre vonszolta magt. Egy hivatalnok mosolygott rá:

— Gyötörtünk? Hiszen hivatalnok voltál magad is. Nem számoltad az éveket? Harminc év elmult, mosolygott, mint minden rendes hivatalnok úr leszel: nyugdíjba kerülsz.

Igy él a boldog Anglia

1. „A mosoly országa“

Néhány gyorsfénykép a béke és szeretet országáról, Angliáról... Ne gondoljunk most egy politikára, beszéljünk az emberekről, a népekről. Hónapok óta élek itt közöttük, de soha, sehol egyetlenegy szóváltást nem halltam. Hat óra tájban, amikor tízezrek, sőt százok rohamazzák meg a földalattit, — amelyet gaszta-tubus alakjáról „tube“-nak becéz Londonépe, — az emberek, — akár hiszik, akár nem tapossák, rugdossák és gázolják, — hanem mosolyognak és kölcsönösen megengedik a mellettük állót. Ha valaki végigkíszi magát az elképesztően zsúfolt földalatti útján, a verejték csorog a homlokáról, a gomleppattognak a kabátjáról, de a mosoly zöcska nem pattogzik le az arcáról. Rendületlenül mosolyog és ha kiér a kocsiból, a peronnal olygyova rogy össze...

Nemrégem autókarambolt láttam az utcán. A kis kocsis összeszaladt. A vezető, — az egyik volt, — valósággal a romok alól mosolygott. „O, I am so sorry...“ Mindegyik erősített, hogy kizárólag ő a hibás a balesetben. A kárból miatt senki sem tett a másiknak szemreérvást, de ezen majdnem összevessztek: mindkettő magának akarta kiverekedni a kizárólafelelősséget...

2. Ilyen az angol nyomorúság...

— Könnyű maguknak folyton mosolyogni, mondottam egy ismerősömnek, — Angliában van szegény ember.
— Nagyon rosszul tudja, — legyintett szorúan, — még a középosztályban is nagyon a szegény.

Néhány nappal később azután közölte velem, hogy bemutat egy igazi és eredeti angol szegénynek. A szegény, akit felvezetett, a Mr. Beak nevet viselte és nevéhez híven egy hajózási vállalat nyugalmazott tisztviselője volt. Beak „ugyanis hajóorrot is jelent.“ A „szegény“ kis családi házában lakik London északi részében, saját autója van, két klubnak a tagja és szervenvelyes teknősbéka-gyűjtő. Több mint tizenc teknősbékát etet. Mindezen felül még is kiderült, hogy minden télen elutazik Londonból, hol a Kanári-szigeteken, hol Madagaszkárral, hol Újfoundlandban tölti a telet, „mert meg bírja szegény a hideget“ és különben is ezeken a helyeken olcsóbban lehet élni, mint a drágán Londonban. Így nyomorog az angol középtálya.

Rádásul még az is kiderült, hogy nyugtán kívül valami családi járandóságot is kap. Szóval néztem a barátomra, ő azonban ismét legyintett és ezt mondta:

— Egy kis családi járandósága igazán minnkinek van...

Mr. Beak elbúcsúzott, mert a hét végén azik Tuniszba. Amikor egyedül maradtunk barátommal, bátortalanul megjegyeztem, hogy Mr. Beak talán még sem olyan elszomorítóan szegény. Megdöbbenent mért végig. Ennyi szociális regnemértést, ilyen kegyetlenséget nem vártam, — ez volt a tekintetében. De halkan csak nyit mondott, légius sóhaj kíséretében:

— Ó, Mr. Beak nagyon szegény ember. Nyon-nagyon szegény...

3. Ami megbocsáthatatlan

Az angolok még sem mosolyognak mindig. Vannak dolgok, amit nem bocsátanak meg, vagy legalább is nagyon szigorúan vesznek.

Egy bolgár fiúval voltam egyszer együtt egy társaságban. A fiút mindenki nagyon kedvesnek találta, sok vidám történetet tudott és ő szórakoztatta az egész társaságot. Később valami tréfás mozdulatot csinált és leütött egy két-száz éves kínai vázát, aminek értékéért már szép kis villát lehetne venni. A háziasszony vidáman mosolygott, derűsen felseperte a szemetet — mert a lány otthon volt ugyan, de vasárnap nem is gondolnak arra, hogy dolgoztassák — kiszórta a váza roncsait és a bolgár fiút soha többé nem hívta meg. Egyszer megkísértem felszólalni a fiú érdekében, de nem sikerült.

Három hónappal később újra megkérdeztem a háziasszonyt: ennyire haragszik-e az eltörtött vázáért? Ezen megsértődött. Csak nem gondolom, hogy a legkevésbé is nehezelt emiatt a kis balesetért, ami szegény fiúnak bizonyára sokkal kellemetlenebb volt, mint neki.

— Hát akkor miért nem hívja meg többé, miért nem akar hallani sem róla?

— Azért, — felelte szigorúan a hölgy, — mert amikor palacsintát evett, jobbkezebe fogta a villát és balkezebe fogta a kanalat.

és még hívósen hozzátette:

— Emberevőket sem hívok meg a házamba...

4. „Címzett neve és — törzse“

A világbirodalom árnyéka a hétköznapi életben. Pénzt kellett küldennem Brüsszelbe. A külföldi pénzesutalvány ugyanolyan, mint a miénk, ugyanazokat a rovatokat kell kitölteni. Csak éppen a „címzett neve“ felírás rovat után apró betűkkel ezt írták: „Ha Hátsó-Indiába, vagy Nyasszaföldre küld pénzt, kérjük a címzett neve mellé törzsenek nevét is kiírni.“

Mr. Clissold, az egyik legnagyobb utazási iroda sokat utazgató tisztviselője jegyezte meg a napokban:

— Tudja, mi a lényeges különbség a német, a magyar és az angol temperamentum között? Megállapíthatja az utcán, a magyar a közlekedési lámpának fitytet hányva, életveszélyes mutatóványokat végezve, osonva, surranva, szaladva, lopakodva és ugorva cikázna végig az emberek az autók között és nevetnek, ha a vezető majdnem elgázolja őket. A berlini megáll és még akkor sem megy keresztül piros jelzés esetén az automata-lámpa előtt az úttesten, ha a egyetlenegy kocsis sehol a messzi láthatáron. Itt Londonban a legnagyobb forgalomban is tele van járókelőkkel az úttest, ott botladoznak az autók és autóbuszok között. A vezetők is, a gyalogosok is megállnak és mosolygva integetnek egymásnak, hogy: csak ön után, uram...

5. Angyal — angyalbőrben

Legújabb és legkedvesebb hölgyismerősöm egyébként — katona.

Ilyet még nem ismertem.

Az „A. T. S.“-nek, az Auxiliary Transport Service-nek tagja, kaszárnyába jár délutánonként, gyakorlatozik és khakiszínű egyenruhát visel olykor, vállszíjjal. Bevallom, ez a rendkívüli foglalkozás rendkívüli hatást tesz rám, mert bakát még soha életemben nem öleltem.

Különösen meglepő volt, amikor három nappal ezelőtt felhívtam és turbékoló hangon közölte:

— Ma nem tudok veled moziba menni, darling, mert — hadgyakorlatom van...

Mikes György

Egyrendbeli gyilkossággal és tizenkilenc rendbeli gyilkosság kísérletével vádolja a pesti ügyészség a zsidó templom elleni merénylőket

Budapestről jelentik: A Dohány-uccai bombamerénylet ügyében az ügyészség a napokban befejezte a nyomozást s már kiadta a vádiratot is az ügyben szereplő gyanúsítottak ellen. Az ügyészi vádirat az állam és társadalmi rend erőszakos fel-forgatására irányuló büntetett vádolja Kenyeres Jenő kereskedő, gépkocsivezető budapesti lakost, Szabényi (Schandl) Gombai Horváth János kifutó budapesti lakost, valamint Madaras László villanyszerelőtanonc budapesti lakost és egy fiatalkoru elektroműszerész-tanoncot, azért, mert résztvettek a jogerősen háromévi fegyházbüntetésre ítélt Szálasi Ferenc által alapított és az időközben feloszlott nemzeti szocialista magyar párt Hungarista-mozgalomban. Ezenkívül vádolja az ügyészség

egyrendbeli gyilkosság büntetével, valamint tizenkilencrendbeli gyilkosság kísérletének büntetével őket,

azért, mert a Dohány-uccai zsinagógából kijövő tömeg ellen bombamerényletet követtek el, s egy ember életét veszítette, tizenkilenc pedig megsebesült. Az ügyészi vádirat gyanúsítja a bombamerénylet előkészítési cselekményével Jókendvü Jurisztivszky

Károly Miklós műszaki rajzoló, volt budapesti lakost, aki

időközben megszökött és kéri az ellene kibocsátott nyomozólevél érvénybenmaradását.

A vádirat elmondja, hogy a gyanúsított hogyan ismerkedett meg egymással, hogyan mentek fel a Hungarista-mozgalom Andrássy úti helyiségébe,

hogyan vették át ott a merénylet előkészítésére szánt kéziránatókat és hogyan követték el később magát a merényletet.

A bűnügy összes iratai felkerültek a büntetőbíróvárnak elnökségére, amely a tárgyalás megtartásával Márton Albertet bízza meg, aki az ötös gyanúsított tanács elnöke. A Márton Albert dr. tanácselnök a bombamerénylet tárgyalását április 20-ára és a következő napokra tűzte ki. A tárgyalás valószínűleg több napig tart, mert az ügyben ötvenöt tanút hallgatnak ki, köztük Szenannay Lászlár fegyverszakértőt, aki a megtalált bombaresz-darabokból állapította meg a kéziránatók származását, továbbá az orvosszakértőket, akik részben a sérülteket vizsgálták meg.

Azt szeretném én látni, hogy ne lássanak minket!

Jeanette MACDONALD
Nelson EDDY
színes filmpereplője

ZEREMESÉK (SWEETHEARTS)

Rendezte: FRANK MORGAN
MISCHA AUER
FLORENCE RICE
HEMANT BINGE
W.S. Van DYKE

Technicolor
SZÍNES
film

SCALA
mai és mindennapi
slágerfilmje
Jegyelővétel egész
nap!

Grippa, Hülés és Nevralgiák ellen JAWOL

A nőrszökről beszélget három mama, akik megfeledkeznek róla, hogy — anyák

A cukrászdában, a velem szomszédos asztalnál, három fiatal asszonyka ült és — jobb szórakozás híján — a nőrszökről beszélgettek.

Először csak úgy, nagy általánosságban magáról a fentemlített fogalomról és kifejtették, hogy erre a szóra, hogy „nőrsz”, tulajdonképpen nincs is igazán jó magyar kifejezés. Merthogy — mondták — az óvónő mást jelent, a dáda pláne, a gyermeklány összetéveszhető egy olyan lánnyal, aki még gyerek, ami pedig ezt a szót illeti, hogy „gyermek-kertésznő” — állapították meg szinte egyértelműleg —, valahányszor ezt a szót az ember kimondja, mindannyiszor önkéntelenül egy nagy ketre kell gondolni, ahol apró gyereklapáták vannak elültetve, köztük mászkál egy kertésznő kannával és szorgalmasan locsolgatja őket, hogy gyorsabban nőjnek.

Na, miután ezt így általánosságban kellő alaposítással és körültekintéssel letárgyalták, átérték a részletekre, amelyekből a következő, számomra eddig merőben ismeretlen adalékokat tudtam meg:

A nőrszökre — a három fiatalasszony egyesített tapasztalatai szerint — többféle fajtájuk van.

Először is a Kis Játékos, akire még aránylag elég jól is illik ez a szó, hogy „gyermeklány”, mert ha testileg nem is, de szellemileg annál inkább a gyermektel szemlélyiségek közé sorolható, ugyanis a gondjaira bízott négy-öt éves neveltjei labdájával, karikájával, homokjátékaival órákhozszat önfeléd, örömmel tud elszórakozni, egy világgért oda nem adva őket a gyerekeknek, aki csak áll, áll mellette, egyre szomorúbban, unottabban, egyre tanácstalanabban és — mit csináljon szegényke — nézi, hogy a nőrsz milyen szépen játszik.

Ennek a fajtának a les és szöges ellentéte a Liberális Egyéniség, akire igazán nem lehet azt mondani, hogy nem engedi a gyereket játszani. Engedje biz az. És nemcsak a labdával engedi, karikával, vagy homokjátékkal, hanem amivel az a gyerek csak játszani óhajt, így például szép öreg rozsdás drótokkal, csillógó borotvaéles üvegcserepekkel, kiskutyák szájából frissen kihullott ételmaradékokkal, egyszerűen mindennel ezen a széles világon, amire vonatkozólag azt szokás mondani, hogy az ember sohasem tudhatja, hogy mitől hizik. Ha aztán a szólasmondás ellenére a gyerek nem igen akar hizni, hanem ép ellenkezőleg: meglehetősen belesoványodik valami jó kiadós fertőző betegségbe, akkor a Liberális Egyéniség nagyon csodálkozik, hogy vajjon mitől kaphatta?

Egész más fából van faragva a Habtisza Természtü, aki se maga nem játszik, mert akkor ő lesz piszkos, se a gyereket nem engedi játszani, mert akkor meg a gyerek lesz piszkos. Általában az fontos csak neki az egész gyerekgondozásból, hogy senki és semmi ne legyen piszkos. Aminélfogva a bízott gyerek minden séta alatt szórakozása abban össz-

pontosul, hogy a Habtisza körben jár vele a sétaterek után és úgy húzza maga után, mint egy nagy mozdony egy apró, tehetetlen kis teherkocsit.

Még ennél is tovább megy egy fokkal a Tudományosan Képzett, aki nem elégszik meg azzal, ha a gyerek tisztá. Csak azzal elégszik meg, ha a gyerek bacillamentes. A gondjaira bízott apróságot kanállal eteti, naponta hőmérőzi, súlymérőzi, kvarcoltatja, napoztatja, zandereteti és nem enged a közelében senkit ezen a világon, legkevésbé a Kedves Szülőket, akik ennél fogva úgy állnak ott a gyerek hóféhérré sterilizált, kis rácos ágya mellett, mint egy villamos transzformátor előtt, amire ki van írva, hogy a vezeték érintése életveszélyes és tilos.

Az eddig említett nőrszfajtákon kívül fel-

említették még fent nevezett fiatalasszonyok:

a) az Igényjogosultat, akiknek az az álláspontja, hogy rendben van: adassék meg annak a gyerekeknek, ami a gyerekké, de viszont adassék meg neki, a nőrsznek is, ami az övé. Adassék naponta rostélyos, hetenkint kétszer kimenő, apró ajándékok, nagy megkülönböztetések a személyzet többi tagjaitól, így például a házimunkáktól való teljes mentesség és a Nagyságos Asszonyok kozmetikai szereinek szabad használata;

b) az Irodalmi Hajlandóságot, aki a gyermek-kocsiba fektetett apróság derékalját tartalékpelenkák helyett érzelmes regényekkel párnázza ki és míg a gyerek alszik, addig ő olvas, félkézzel tolja a kocsit az utcán át, félkézzel olvas és ha jön egy autó, ami majdnem elüti, akkor méltatlankodva mondja: na, nem tud vigyázni? — és tovább olvas;

c) végül és igen elkecseregetten jellemezték a Társas Lényt, aki alapjában véve ugyanilyen ábrándos természetű, de álmaikat nem annyira regényekben éli ki, mint inkább ideális gondolkodású urakkal lefolytatott eszményi csevegésekben és a rábízott gyereket úgyszólván csak alkalomnak tekinti arra, hogy fiatalabb évjárattal egyetemi hallgatók azzal a közismert mondattal kezdjék meg hozzá való közeledésüket, hogy: náhat milyen édes ez a kiscsike.

Miután pedig fenti, már több ízben említett fiatalasszonyok a nőrszök mindeme válfajairól alkotott, lesújtó és keserű véleményüket apróra elpanaszolták egymásnak, sóvárogva, áhítóva és szinte epe-dezve vetették fel azt a kérdést, hogy vajjon általában véve van-e ezen a világon olyan nősemély, aki olyan lenne, mint amilyenek ők szeretnék és úgy gondozná a gyerekeit, ahogy ők szeretnék?

Es gondoltak erre is, arra is, amarra is?

Csak éppen sajátmagukra nem gondoltak.

Amit alapjában véve nem is nagyon lehet csudálni. Hisz elvégre ők nem nőrszök voltak, hanem csak anyák.

Zágon István.

A VILÁG

A MANCHESTER GUARDIAN írja:

séta nem nagyon illik a dolgok modern rendjébe; az ember, aki pedig arra született, hogy labát használja, egyre inkább a kerekre bízta magát. A legtöbb esetben még csak nem is a való (a kerékpár) acélkerekeire, amely legalább alkalmat ad egy kis testgyakorlásra, mikor például a vonatot akarja elcsipni az ember; ma az ember valamilyen fajta zárt gépkocsiba ül s ne több fáradsággal vázozhat otthonából, mi amennyi az öltözködéshez szükséges. Az angerek kedelmű utazók jóléti társulatának nyugolombá vonuló elnöke Buxtonben rámutatott arra, hogy kortársainknak milyen kevéssé kell lábakat erőltetniük: ahelyett, hogy „sok mérföldön egészséges sétát tennének a szabad tennégen vagy legalább „a vasuti utazás hosszú nyugomat és kedves társalgását“ élveznék, a kereskedelmi utazók gépkocsiba kényszerülnek. Biznyos, hogy régen többsétáltak az emberek. mai élet egyre több idegenérgiát követel, a láerő azonban veszendőbe megy. A munkásélet p riatetikusk iskolájából ma már talán csak a potás tudja a kötelességét a testgyakorlással összkötni.

Az ÁLTALANOS vélekedés Lucrezia Borgia-t ma is emberbőrbe bujt vadállatnak tekinti, aki úgy adta a mérget barátainak, mint más macskának a tejet. A modern tudomány azonban rehabilitálta a híres mérgekeverőnőt. Cambridge Modern History „kedves, kifogástalan, kissé bánatos nőnek“ jellemzi, az Enciclopedia Italiana pedig így ír róla: „Élete gáncsata volt. Költők és írók gyakran nyilvánították hódolatukat és csodálatukat jóságá, kedvesség tisztességé magaviseleté és szépsége iránt. E dcséreteiben volt ugyan némi hízlegés, de igazság alapján nyugodtak.“

MINT a Manchester Guardian írja, a postabélyeget, melynek most fogják a centennáriumi ünnepeket, egyáltalán nem fogadták meg hangu lelkesedéssel születésekor. Sokan egéségtelenségül találták a ragasztáshoz szükséges nyálást, némelyek sértést láttak benne a királynő iránt, mások „közönségesnek, sőt sértőnek tekintették“, valószínűleg azért, mert a levelést igen megkönyvitette a tömeges számára. régebbi nemzedék egyik nagy hőlgye többször emlegette apja méltatlankodását, amikor megtudta, hogy egy lusta küldőne egy Sir Robert Peelnek szánt levelet postára adott ahelyett, hogy maga vitte volna el, ahogy utasították. Olyan kiváló emberhez, mint Peel, nem volt más, hogy postán küldjenek neki levelet!

EGY AMERIKAI LAP megkérdezett néhány hírességet, nőket és férfiakat, melyik azkor, amelyben a férfi a legjobban megközelíti a női eszményt és mikor lép át a férfi azt a küszöböt, amikor már öregek számít. A sok szellemes és ötletes válasz közül a lap a következőket találta a legjellemzőbbnek: A férfi addig fiatal amig egy nő boldoggá, vagy boldogtalaná teszi a tenni. A tulajdonképpeni férfikorba akkor lép át, amikor a nő még boldoggá tudja tenni. E egy eredménytelen szerelem már nem teszi boldogtalaná. Az öregség küszöbére akkor ér a férfi amikor a nő már sem boldoggá, se boldogtalaná nem tudja tenni.

A NYAJAS OLVASÓ, aki még soha életben nem renült, az alábbiakban néhány jó tanácsot talál jövőjöd légi utjára. A tanácsok egy amerikai üzletembertől származnak, aki a rekordot tartja Amerikában a repülés terén. Ezeket mondja többek között: Ha töltőtollat viszel magaddal, csak félig legyen telve tintával, mert nagy magasságokban a légköri nyomás alacsonyabb, a tinta terjeszkedni kezd és kifolyik zsebedbe. Ha éjszaka utazol, a felső ágyat választ magadnak, amely a mennyezetről függ le, így nem hallod a motor zúgását, amely az alsó ágyban erősen zavar. Ha nappal utazol, hátsó ülést foglalj el, mert a szárnyak és a motor ez zárják a kilátást. Ha először repülsz, mondd meg ösztönd. A legkényelmesebb helyet kapod a különös figyelemmel lesznék rád. Repülés előtti soha ne igyál. A magasság az alkohol hatásá megcsökkorozza. Ha észreveszitek rajtad, hogy hital, nem is engednek fel a gépre. A levegőben nincs borralvó. A személyzet el se fogadja. Valami meghitt, családias érzés tartja együtt a géutasait, attól a pillanattól fogva, hogy a földet elhagyták. Megszünnék a különbségek. Nincs u és nincs szolga. Mindenki egyenlő. Egyformá Isten kezében van.

Egyelőre nem épül föl a temesvári rádiópalota

A tél folyamán a bucarestii rádió megbizottja — mint azt annak idején megirtuk — Temesvárot járt, ahol a városunkban fölépítendő rádiópalota és stúdió ügyében Marta Alexandru dr. királyi helytartóval és Tieran Emil dr. főpolgármesterrel beható tárgyalásokat folytatott. Úgy határozottak, hogy a rádiópalotát a jelenlegi városi könyvtár és zeneiskola helyén építik fel hatvan millió lei költséggel. A terv azonban egyelőre nem valósul meg, mert azt bizonytalan időre elhalasztották. A városi könyvtár ennek ellenére azonban mégis kiüríti helyiségét, mert a

közelbi hetekben átköltözik a Lonovics-uccai üres muzeumépületbe.

A városi könyvtár helyiségeit a belvárosi állami óvoda céljaira alakítják át. Az átalakítást még a nyár folyamán végzik el százezer leijnyi költséggel és őszre már óvoda béköltözik oda a mostani egészségtelen, szűk és levegőtlen helyiségből. Az óvoda néhány évig marad az átalakított helyiségben, amíg a város megfelelő házat épít számára. A rádiópalotára addig valószínűleg nem kerül sor.

Életünk és halálunk

Megbocsátható, ha az ember az élet és a halál úgynevezett „titkairól” gondolkodik, sőt talán azt is el lehet nézni, ha az ember leírja, hogy eközben mi jutott az eszébe?

Onnan indultam el, hogy miért hal meg sokkal több ember éjjel és hajnali óra közt, mint este kilenc óra és éjjel között? A nagy kórházak orvosait ez nem érdekli; de ha érdekelné őket, ez a dolog, megláthatnák, hogy amit mondtam, tény. Miután pedig én nagyon szeretem a tények magyarázatát, egy Bahiában készült, rendkívül finom brazil; szivar rendelkezésre áll annak az orvos úrnak, aki a feltett kérdésre meg tud felelni. Ha ez a pályázat esetleg meddő lesz, — igazán nem sérthetnek meg, ha a megoldást majd én fogom hozni . . .

A következő dolog, amin töprengtem, az ember élettartama. Hányszor olvastam, hogy hála a közegészségügy remek fejlődésének, az ember élettartama egyre hosszabbodik. Még nagyon derék orvosoktól is hallottam, hogy az emberek élettartama az utolsó száz év alatt tíz, vagy tizenöt, vagy húsz évvel meghosszabbodott . . .

Az emberi élettartam meghosszabbodása egyszerűen nem igaz és az orvos urakat is kérem, hogy ebben a dologban ne hagyják magukat félrevezetni; az igazság az, hogy az aggyastánok száma nem emelkedik, hanem csökken, s a száz, kilencven, vagy nyolcvan éves életkor elérésére „esélyeim” ma csekélyebb, mintha száz évvel ezelőtt éltem volna. A suskus abban van, hogy az élettartam meghosszabbodásáról beszélnek, holott nem az ember élettartama hosszabbodott meg, hanem csak az emberek élettartamának átlaga. Az átlag kiszámításnál az összes elhalálozásokat számbaveszik, a tömördek csecsemőhalálozást is, meg a százéves aggyastánok elhalálozását is. Miután a csecsemőhalandóság legalább ötven százalékkal csökkent, az elhaltak életkorának átlaga emelkedett. Ma sokkal több újszülött éri el a hatéves életkort, mint régen, de az aggyastánok arányszáma már néhány százalékkal kisebb, mint volt évekkel ezelőtt.

Persze, miként a spanyolviaszkot nem én találta fel, úgy az élettartam meghosszabbodás kérdésében is rájöhettek a valóság felismerésére nagyon sokan mások is.

Lehet az is, hogy már más is töprengt azon, hogy vajon azonos klíma alatt és hasonló földrajzi viszonyok között, de más meg más országokban egyformán kaszál-e az Élet szuverén ura, a Halál, vagy nem dolgozik-e az egyik országban kaszával, a másikban sarlóval, a harmadikban pedig fésűvel?

Miután a kérdést a magam részéről elég érdekesnek tartottam, ahelyett, hogy lefeküdtem volna és „az igazak álmát” aludtam volna, egy kicsit utánanéztem ennek a dolognak.

Az Amerikai Orvosok Egyesületének Hygeia című folyóiratában Emerson doktor azt mondja, hogy az Egyesült Államokban a legtöbb ember szívének betegsége miatt hal meg. Hát nézzük meg, mi a helyzet minálunk? Azt hiszem, módszeresen járók el, ha egymás mellett, két oszlopban, felsorakoztatom a kilenc „főgyilkost” azaz a kilenc leggyakoribb halálókat:

Egyesült Államok:	Középeurópában:
1. Szívbetegségek.	1. Szívbetegségek.
2. Rák.	2. Gümőkór.
3. Aggyvérzés.	3. Rák.
4. Tüdőgyulladás.	4. Tüdőgyulladás.
5. Balesetek.	5. Aggyvérzés.
6. Vesebajok.	6. Öngyilkosság.
7. Gümőkór.	7. Balesetek.
8. Cukorbetegség.	8. Aggkori elgyengülés.
9. Vakbélnyulvány gyulladása.	9. Vesebajok.

Ime, a „főgyilkosok” rangsora egészen más nálunk, min az Egyesült Államokban . . . A középeurópai haláleseteket tovább kalkuláltam s a következő „rangsort” kaptam:

10. „Hasmenés”. 11. Elmezavar. 12. „Daganat”. 13. Cukorbetegség. 14. Bélbetegségek. 15. Májbetegségek. 16. Aggyelöburok gyulladása. 17. Orhanc. 18. Gyomor, vagy epésbél fekélye. 19. Vakbélnyulvány gyulladása.

Tudom, hogy az orvos uraknak nem tetszik ez a megjegyzésem. — de például a „daganat”, mint halál-ök azt a gyanút kelti bennem, hogy kissé bizonytalan volt a betegség felismerése . . . Azon is csodálkozom, hogy a „hasmenés” nem bélbetegségek közt szerepel; a magam laikus fejével mindig azt gondoltam, hogy akinek hasmenése van, annak a belével van valami baja és nem a fülével. Azonban akik a statisztikát csinálták, ezt is bizonyosan jobban tudják.

A főgyilkosokhoz visszatérve, azt gondolom, hogy ha Amerikában sikerült a gümőkört a hetedik helyre szorítani, (noha ötven évvel ezelőtt ott is a második helyen állott), akkor ezen a téren még mi is sokat remélhetünk a jövőtől. Lehet, hogy a rák nálunk azért van nem a második, hanem a harma-

Amerika követi Angliát az óriási arányú fegyverkezésben

Két tengeren új flottabázisok épülnek az óriási birodalom biztonságára

Newyorkból jelentik: A két angolszász világhatalom, Anglia és Amerika gazdasági erejének és pénzügyi hatalmának egész súlyával rávetette magát a fegyverkezésre. Azt mondják: pótolni kell mindazt, amit 1930. és 1937. között elmulasztottak. Az öt világrézre kiterjedő terveknek egyre több részlete kerül nyilvánosságra s valamennyi azt bizonyítja, hogy a két hatalom bizonyos érdekközösség alapján dolgozik. Hogy erre vonatkozólag van-e Washington és London között formális megállapodás, nem lehet tudni, annyi azonban bizonyos, hogy az egymást mindenütt kiegészítő, egymással sehol sem ütköző érdekek külön megállapodás nélkül is megszabják ennek a munkának közösségét.

TENGEREN ÉS LEVEGŐBEN.

Ma már mindenki számára nyilvánvaló, hogy a két kormány és a két vezérkar felfogása szerint birodalmaik érdekeit elsősorban

a levegőben és a tengeren kell biztosítani. A légi fegyvernem aránylag nagyon fiatal, így meglepetéseket tartogathat; az a fél, amelynek nyomozástó túlsúlyra sikerül szert tenni a levegőben, megzavarhatja, sőt talán halálra sebezheti egyébként erősebb alapokon megszervezett ellenfelét. Ezt a veszedelmet már ebben a perc-

ben is elhárítottak tekintik úgy Londonban, mint Washingtonban. Sokkal kevésbé látják tisztázottnak a tengeri haderők problémáját.

Kivülálló számára alig érthető ez az aggodalom. Az ismeretes adatok szerint a tengeri hatalmak ereje nagyjából még ma is a washingtoni, illetve a londoni egyezményben megszabott határok táján mozog és így fest:

Anglia 100, Amerika 100, Japán 70, Németország 35, míg a francia és olasz flotta, a megvédendő vonalakat és érdekeket tekintve vége, nagyjából egyensúlyban vannak. Minthogy ezek az arányok a csatahajókra és páncélos cirkálókra vonatkoznak, nyugodtan lehet őket hitelesnek tekinteni. A hírszerzés mai fejlettsége mellett a legendák birodalmába tartozik minden „titkos flottáról” szóló mese.

Más a helyzet például a tengeraltjárók frontján. Ezek az aránylag olcsó kis egységek döntően megzavarhatják a kontinensek közötti tengeri forgalmat, ezek ellen tehát a nagy tengeri hatalmak igyekeznek felkészülni.

Az angolszász felfogás szerint ugyanis bármely világháborúban azé lesz a végső győzelem, amely kezében tartja a nagy utánpótlási vonalakat: ezeknek a biztosítása tehát sorsdöntő fontosságú.

Mire kell a flottabázis?

Amerika már hosszabb idő óta ennek a feladatnak megfelelően dolgozik: ezért állított fel — történelme folyamán először! — önálló atlanti oceáni flottát, amelynek feladata

az Európa felől irányuló szállítmányok minden körülmények között való biztosítása.

Roosevelt hatalmas fegyverkezési programjában, melvét a kongresszus elé terjesztett, szerényen, eldugva szerepelt egy 44 millió dolláros tétel is. Ezt a pénzt az amerikai tengerészeti miniszterium új flottabázisok építésére akarja felhasználni. Amerika elsősorban a Csendes óceánon akar flottája számára új bázisokat kiépíteni, de az Atlanti óceánon is három nagyobb hadikikötőt fog építtetni.

A laikusok meglehetősen értetlenül állanak a flottabázisok problémájával szemben. Lényegében a flottabázis ugyanazt a szerepet játssza a hajóhadak életében, mint például a benzinkút az automobilista, vagy az oázis a teve életében. A gőzhajó feltűnéséig a régimódi vitorlás flotta hatósugárát kizárólag a magukkal vihették életük és ivóvíz mennyisége szabta meg. Érthető, hogy ilyen körülmények között a vitorlás flot-

ták 40 ezer kilométeres vállalkozásokra indulhattak anélkül, hogy közben ki kellett volna kötniök.

Ma egészen más a helyzet. A hatalmas csatahajók már csak önsúlyuk, páncélatuk és hatalmas tüzériájuk felszerelésük miatt is, rengeteg üzemanyagot fogyasztanak, úgyhogy a modern hajóhadak hatósugara mintegy 4000 kilométerre tehető.

Üzemanyagállomások és javítóműhelyek nélkül a levedettebb és legfélelmetesebb hadihajó is olyan haszontalan jóság, mint a tötletlen fegyver. Az angol flotta például nem tudná megközelíteni a birodalom távolkeleti birtokait Gibraltár, Szuész és Szingapur nélkül. Eppen így az Egyesült Államok hadiflottája a Csendes-óceán partjaitohoz lenne szegyezve, ha nem építettek volna ki idejekorán bázist számára Hawai szigetén, Pearl Harbour-ban.

Jelenleg az amerikai haditengerészetnek hét elsőosztályú támaszpontja van. Az Atlanti-óceán partján Norfolk, Newyork és Boston, a Csendes óceán partján Bremerton, Mare Island és SANTIAGO. A hetedik támaszpont Oahu szigete a Hawai szigetcsoportban.

Az új támaszpontok

A most kiszemelt új flottatámaszpontok egy része a Caribi-tenger szigetein épül majd fel, miután

a Panama csatorna európa felől bejárata rendkívül könnyen sebezhető lenne.

Guantanamo, Puerto Rico és St. Thomas támaszpontját való kiépítését a tengerészeti szakértők halaszthatatlan fontosnak tartják.

A Csendes óceán partjain szintén munkához kell látni, hogy minél gyorsabban kiépítsék az új támaszpontokat, amelyek Alaskára, sőt az Aleuti szigetekre is kiterjednének. Ha Japánnal háború törne ki: Amerikának két esztendőre lenne szüksége ahhoz, hogy Nyugat felé Hawaig kiépítse a szükséges támaszpontokat.

Idáig az amerikai haditengerészet vezetői gondolni sem mertek arra, hogy flottatámaszpontok építésére pénzt kérjenek. Boldogok let-

tek volna, ha a hajóépítész szükséges összeget megkapják, pedig az amerikai politikai viszonyok között összehasonlíthatatlanul könnyebb feladat

hetven millió dollárt kérni egy óriási csatahajó építésére,

mint ennek az összegnek a felét megszavaztatni flottabázis építésére.

Ha az Egyesült Államok flottája hozzájut a kívánt támaszpontok megépítéséhez, az egész hajóépítési program is átalakul. A hajótervezők nem lesznek kénytelenek mindenkiféle arra törekedni, hogy a hadihajóknak minél nagyobb hatósugara legyen. Ehelyett a felszabaduló hajóteret arra használhatják majd fel, hogy gyorsabb és nagyobb ágyukkal felszerelt csatahajókat építsenek.

dik helyen, mert sok ember hal meg rákban anélkül, hogy igazi baját felismerték volna. A tüdőgyulladás statisztikája bűmulatosan egyezik; nekem azonban ez is szegyet út a fejembe. Miért? Azért, mert a tüdőgyulladás többféle és minden fajtáját másféle szérummal gyógyítják; az amerikaiak hamarabb állapítják meg, hogy milyen szérumra van szükség és legkésőbb a harmadik napon a beteg megkapja a megfelelő olást, mely a negyedik napon már készen jönne . . . Ha a halálozási arány Amerikában és Középeurópában mégis egyenlő, akkor csak azt gondolhatom, hogy odaát többen betegszenek meg tüdőgyulladásban, mint nálunk.

A szívbetegségekről egyszer külön kellene értekezni, mert ezek a mai kor emberének legnagyobb veszedelmei. Akinek beteg a szíve, az az amerikai felfogás szerint „vagy sokat dolgozott, vagy sokat evett”. Az amerikaiak többet dolgozik, mint a középeurópai és a középeurópai többet eszik, mint az amerikai. Azonban nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a szívbetegségeknek legalább egyharmada mérgezés, vagy fertőzés következménye.

De már hosszúra nyúlt kontárkodásomat be is fejezem annak a vizsgálató ténynek közlésével, hogy a főgyilkosok gyászos diadalát 5—20 évig lehet halogatni, ha a jó orvos idejekorán közbelép.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

BELFÖLDÖN

Magánosolnak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

A katonák élelmezése

A nagy védelmi szervezkedés, amely lázas izgalmakkal folyik Angliában, a háztartás bérdesztés és átformálása az idők követelményeinek megfelelően. A hadsereg és a polgári lakosság ellátása terén korszerű újítások készülnek. Főleg a hadrakelt seveg ellátása igényel más szervezést. A motorizált, gyorsmozgású, modern hadsereg jó ellátása nehéz feladat elé állítja a hadvezetőséget. Vége a régi jó időnek, amikor a katona a háborúban is megkapja naponta a maga irish stew-ját, puddingját és tea-ját. Megszűntek azok az idők, amikor a front mögött gulyásgulyákban főzték a rottyogó pórköltet és a feketelávét. A motorizált hadsereg ellátását robbogó teherautóikra épített konyhák és élelmiszer-raktárak biztosítják. Nagyrészt hűdég ételeket fognak kórnai zentul a katonák, a legkönyvebben bevezetendő és leggyorsabbban előállítható anyagokból, amelyek a legtöbb táperőt nyújtják. Aldershotban most nyílik meg a hadsereg új élelmezési iskolája. Egyelőre 550 főszálcstól képeznek ki tanfolyamokon a modern élelmezésre s ezek aztán tovább oktatják a hadsereg különböző egységeinek élelmezési alakulatait. A régi katonáknak sok kedves, romantikus emléke bűnik el az új élelmezési rendszerrel. Ugyanakkor nagy súlyt helyez az állam a polgári háztartások egyszerűsítésére és a polgári lakosság élelmezésének zavartalanságára. Nehéz feladat ez, amál is inkább, mert Angliában a nők nagy része részt vesz a nemzetvédelmi alakulatok különféle szervezeteiben és ez sok munkát von el a háztartásoktól. A közegészségügyi tanács sürgeti a kormányt, hogy minden könnyítést és segítséget adjon meg a háziasszonyoknak. Szakértők tanulmányozzák, hogyan lehetne technikai újításokkal egyszerűsíteni, esetleg kollektív berendezéssel megkönnyíteni a nők munkáját. Az a cél, hogy minél gyorsabban és minél kevesebb fizikai munkával lehessen egy háztartást üzemben tartani. Védjük meg az angol háziasszony egészségét minél tökéletesebben, — ez a jelszó most a szigetországban. Nyújtunk neki módot a pihenésre, üdülésre és szórakozásra, hogy frisseséget, munkaképességet minél jobban megőrizhesse. A háziasszony a nemzetvédelemnek épp olyan fontos tényezője, mint a katona, mondják az angol élet vezetői és emel nagyobb díszetért a mi nő, a mi háziasszony valóban nem kivétel magánál.

— **IDŐJÁRÁS:** Változó felhőzet és a hőmérséklet emelkedése várható.

— **Öfésége** Balicban töltötte a husvéti ünnepeket. Bucurestiből jelentik: Öfésége II. Carol király és Mihai nagyvajda kíséretével egyetemben Balicban töltötték el a husvéti ünnepeket.

— **JAVULT GERALDINE KIRALYNE AL-LAPOTA.** Athénből jelentik, hogy Geraldine állapotában örvendetes javulás állott be, de az orvosok az albán királynét nem engedik egyelőre felkelni.

— **TÖBB, MINT NEGYSZÁZEZER SPANYOL PUSZTULT EL A POLGÁRHÁBORÚBAN.** Rómából jelentik: Római spanyol klerikális körök véleménye szerint a megejtett népszámlálás után arra a megállapításra jutottak, hogy a spanyolországi polgárháború áldozatainak száma a 400 ezret jóval meghaladja.

— **LESZAKADT AZ EMELET EGY HAZIBALON.** Liesszabonból jelentik: Foz de Colraio helységben borzalmas tömegszerencsétlenség történt. Egy házi ünnepség során egy emeleti terem padozata 300 ember alatt leszakadt. Kettő meghaltak, míg huszonötön súlyosan megsebesültek.

Április 13
Csütörtök

da, Hermeu, Artemon

1196 április 13-án halt meg III. Béla magyar király. Konstantinápolyban nevelkedett és kilátása volt, hogy Manuel után örökli a görög trónt. Azonban Manuelnek fia született, mire Béla visszatért hazájába és III. István halála után elfoglalta a magyar trónt. A közigazgatásban behozta az írásbeliséget, pártolta az ipart, a kereskedelmet és a tudományokat.

1695 április 13-án halt meg La Fontaine Jean francia meseköltő. Aesopus és Phedrus példájára állatmeséket írt, amelyeket tizenkét könyvben adott ki. Meséinek nagy hatása volt. Az állatoknak emberi tulajdonságokat adott meséiben, amelyek mind böles tanulsággal végződnek. Meséiken kívül több regényt és színdarabot is írt.

1872 április 13-án született a horvátországi Zdenoi pusztán Roda-Roda német humorista író. Katonai történetei utólrérhetetlenek. Számos írása magyarul is megjelent.

(—) **Eljegyzés.** Bonnet Elza és Pollák Samu jegyét váltottak. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Iparvasút-szerencsétlenség három halottal.** Szatmárról jelentik: Súlyos szerencsétlenség történt a bikszádi erdőseg közelében. Az iparvasúton rönköket szállítottak és amikor a szerelvény Huta-Certeza község közelében haladt, az utolsó kocsi váratlanul lekapcsolódott. Az elszabadult kocsi nagy sebességgel robbogott visszafelé a lejtős úton és eközben egy másik iparvasúti kocsisossal összeütközött. A kocsi kiskilottak és a leguruló hatalmas rönkök Veres Péter 39 éves és Lukács György 17 éves munkásokat azonnal megölték, míg egy Paul Constantin nevű munkás életveszélyes sérüléseket szenvedett. Kórházba szállítása közben ez is meghalt.

(—) **Praporgescu ezredes a hadkiegészítő parancsnokság vezetője.** Praporgescu Georgehe ezredes, az ötödik vadászrezd parancsnokát, aki egy esztendőn keresztül Temes megye prefektusa is volt, újabb kitüntető előléptetés érte. Praporgescu ezredes a temesvári hadkiegészítő parancsnokság vezetőjévé nevezték ki. Praporgescu Georgehe ezredes régi ókirályságbeli katonai családból származik és temesvári működése alatt számos tisztelőt szerzett magának.

(—) **Cruceanu volt pénzügyigazgató ügyvéd lett.** Cruceanu Stefan dr. volt temesvári pénzügyigazgató, akit nemrég a temesvári pénzügyi felügyelőséghez helyeztek át mint osztályfőnököt, kilépett a közszolgálatból. Cruceanu Stefan dr., aki bánsági és az összes itteni nyelveket beszéli, most városunkban ügyvédi irodát nyitott.

(—) **A lóball festő művész** — amint megírtuk — a temesvári Lloyd Társulat palotájának nagytermében mutatja be művészetét. Naponta sok látogatója akad Kiao Alexandernek, aki a háborúban szerzett sebesülése következtében veszítette el kezei biztonságát és azóta lábával tanult meg festeni. Kiao Alexander szombatig marad Temesvárott és naponta délelőtt, valamint délután mutatja be művészetét a közönségnek.

BECK FERENC

Temesvár öreg polgárainak száma ismét apadt eggyel: Beck Ferenc nyugalmozott vágóhídi igazgató hetvenöt esztendő korában meghalt. Ismert temesvári család lezármazottja volt és a gyogyászri pályára készült. Mikor már az oklevél a kezében volt, egyszerre fölbreedt benne a vágy, hogy állatorvosá legyen és beiratkozott a budapesti állatorvosi főiskolára. Mint állatorvos, Temesvár város szolgálatába lépett és ilyen minőségben állandóan sürgette egy új és modern vágóhíd megépítését. Telbisz Károly dr. polgármester elküldte külföldre, hogy tanulmányozza a nagy vágóhidak berendezését. Hazatérve, az ő elgondolása alapján épült meg a temesvári vágóhíd, amelynek igazgatójává nevezték ki. Szakértője volt a vágóhídnak és számos városi kerte ki a tanácsát vágóhídépítéshez. A budapesti főállatorvosi iskolához tanárrá nevezték ki, amit csak úgy fogadott el, hogy megmaradt temesvári vágóhídi igazgatónak és hertenként felutazott Budapestre előadást tartani. Meghívást kapott a földművelésügyi minisztériumba is, de azt nem fogadta el, mert nem akart Temesvártól megválni. 1925-ig maradt a vágóhíd igazgatója és azóta nyugalmozban élt. Az utolsó napokig látható volt a városban és halála váratlanul következett be. Halálát gyászolják felesége, született jéddi Fehér Irma, gyermekei: Beck Ferenc százados és leánya Gitta, férjezett Sztancsa Ernőné, veje, Sztancsa Ernő, két unokája, nővére és nagy rokonai. Temetése ma, csütörtökön, délután négy órakor megy végbe a józsefvárosi temető Péger-kápolnájából.

„Optica“

SZEMÜVEGEK
színgéni acélalak, beret-
vák, ollók, kések a leg-
jobb minőségben

CAROL PRICKELMAYER
Timisoara II. Piata Traian 8.

Két hét múlva feloszlatják a magyar képviselőházat

Budapestről jelentik: A magyar felsőház albizottsága a zsidó javaslaton a következő módosítást fogadta el: Az a zsidó származású egyén, akinek ősei 1848 előtt Magyarország területén laktak és 1939 január elseje előtt megkeresztelkedett, a megkeresztelkedési időponttól számított 20 év múlva teljes jogú állampolgár lesz. Módosította a bizottság a második szakaszt is, amely a frontharcosokra, a rokkantakra vonatkozik. A felsőházat szombatra összehívták és valószínűleg a javaslat plenáris tárgyalása három napot vesz majd igénybe. Hír szerint április 25-én, vagy 26-án kerül sor a magyar képviselőház feloszlatására.

— **TAMADÁSBA MENTEK A KINAI CSAPATOK.** Sanghaiból jelentik: A kínai csapatok szerdával Kaifeng városánál nagyszabású offenzívába kezdtek. Japán részről azt jelentik, hogy a kínaiakat rendkívül erős szabad csapatok támogatják és ezeknek segítségével egészen a város vasútállomásáig előre nyomultak.

— **KÉT EGYIPTOMI FALUT PUSZTÍTOTT EL A TÜZVÉSZ.** Kairóból jelentik: Borzalmas arányú tűzvész pusztított Muehallah Kabir helység közelében, ahol a tűz két falut csaknem teljesen megsemmisített. A katasztrófa 32 halálos és több, mint 300 súlyosan sérült áldozatot követelt.

— **NÉMET HODÍTÁSOK AZ ÉSZAKI SARKON.** Berlinből jelentik: Német hivatalos helyen hangoztatják, hogy legutóbb az Északi Sarkon a német expedíció által felfedezett területet birtoklására a norvég kormány nem tarthat igényt. A területet egyébként német zászlókkal pontosan körülhatárolták.

— **GÖBBELS ISZTAMBULBAN.** Isztambulból jelentik: Göbbels német birodalmi propagandaa miniszter szerdán 3 motoros repülőgépen Isztambulba érkezett. A német miniszter látogatása magánjellegű. A hírek szerint Göbbels nem utazik Ankarába is, mint ahogy kezdetben jelentették.

(—) **Dr. Hirsch Sándor bőrgyógyász és urológus** hazaérkezett és újra rendel. Röntgen és rövidhullám-kezelések. I. Bulevardul Ferdinand „Palace“-ház. Telefon 24—26.

— **ZÜRICH TÖZSZEZÁRLAT:** Páris: 11.87 és háromnegyed, London: 20.87 és egynegyed, New York: 446, Brüsszel: 75, Milánó: 23.45, Amsterdam: 236.62, Berlin: 178.80, Szófia: 540, Varsó: 84, Belgrád: 10.00, Bucaresti: 3.80.

(—) **Müller Vilma énektanárnő** berlini tanulmányútról hazatért és ismét felveszi tanítását. II. kerület, Nouá-uca 6.

(—) **HALALOZÁSOK.** Meghaltak: Gilek Krisztina, született Dotz hatvankilenc éves, Kerner Franciska harminckét éves, Hennel Gottfried négy éves, Balaleu Dionisie harminckilenc éves, Novák József hetvenhárom éves-hentesmester, Kuzmanovics Józsa született Pavelcsik hetvennyolc éves, Kartis Erzsébet született Kovács hatvanegy éves.

— **JAN KIEPURA EGÉSZ VAGYONÁT FELAJÁNLOTTA A LENGYEL NEMZETVEDELEMNEK.** Varsóból jelentik: Jan Kiepura a világhíri tenorista, aki jelenleg az Egyesült Államokban hangversenykörúton tartózkodik, távirati úton közölte a lengyel köztársaság elnökével, hogy a légvédelmi és nemzetvédelmi kölcsön javára 100 ezer zlotyt jegyez. A lengyel énekes ugyanakkor azt is közölte, hogyha szükséges bármilyen személyi áldozatot is meghoz és szükség esetén egész vagyonát is hajlandó a köztársaságnak átengedni.

— **SCHACHT DR.-T TARTÓZKODÁSSAL FOGADJÁK INDIÁBAN?** Bombayból jelentik: A lapok nem adnak hitelt annak a cáfolatnak, amelyet Schacht dr. volt német gazdasági miniszter tett és amely szerint indiai látogatásának nincsen gazdasági, vagy politikai háttere. A sajtó figyelmezteti az üzletembereket, hogy tartózkodással fogadják Schacht dr. cáfolatát és vigyázzanak érdekeikre.

A japán nemzetiek Anglia és a Szovjet közeledése ellen

A japán lapok az európai helyzetet vizsgálva felszólítják a kormányt, hogy szögezze le magatartását. A Kokumin Sim Bun című nacionalista lap követeli, hogy a japán kormány semmiféle kompromisszumot ne kössön Angliával a Távolkeletet illetően. Japán nem engedheti meg — folytatja az újság — hogy Nagybritannia és Szovjetország között a közeledést elősegítse, mert egy ilyen közeledés Japán ellen irányul és ez magával hozná a távolkeleti helyzet veszélyeztetését.

az üvegcipő

A francia főváros divatdiktátorai kimondták a döntő szót: üvegcipő a tavaszi divat. Az öt-öt megvalósíthatatlannak látszott. Később azonban kiderült, hogy ez nem is oly lehetetlen. A viás ügynek néhány nappal ezelőtt egy párisi szíesznő vetett véget, aki celofánruhában, üvegcipőrel jelent meg egy előkelő párisi mulató táncterében. Minden szem a színésznőre szegeződött. Nem a ruhára, — mert ez már nem újdonság — hanem az üvegcipőjére. Minden lépését figyelemmel kísérték. A vendégek úgy hitték, hogy a cipő egyetlen roppanással szétesik darabokra és a színésznőt súlyos lábsérüléssel kórházba kell majd szállítani. Nem ez történt. Az elegáns színésznő a legnagyobb biztonsággal lejtett végig a parketén és a kétkedők kedvéért olykor nagyot dobantott lábával. A modern saruról végül is megállapították, hogy annak talpa és minden része a bőrcipőhöz hasonlóan hajlik. Azóta Párisban — és ez csak természetes — minden nő álma: a celofánruha és hozzávaló üvegcipője.

— KIÜTÉSEK TIFUSZ MEGBETEGEDESEK OROHOIBAN Dorohoiról jelentik: A városban két kiütéses tifusz megbetegedések történtek. Csak egyetlen épületből négy beteget szállítottak a járványkórházba. Az egészségügyi hatóságok legmesszebbmenő intézkedéseket foganatosítják a járvány továbbterjedésének megakadályozására. Így többek között a városból csak úgy lehet elutazni, ha az eltávozni szándékozók előzőleg a vasúti pénztárnál igazolványt mutatnak fel, amely bizonyítja, hogy nem betegek. Hasonlóképpen a diákok is csak ilyen igazolvány beszerzése után látogathatják az iskolákat. A megyében szintén több járványos megbetegedés történt, ezek azonban főleg vörheny setek.

— Vakmerő betörés Craiovában. Craiovából jelentik: Vakmerő betörést követtek el Frasié Coma kereskedő Craiova központjában levő üzletében. A betörést a rendőrség megállapítása szerint többen követték el olyformán, hogy a lettesek az üzlet fölött levő Mercur szálloda egyik szobájában helyezkedtek el és a padozat, illetve az üzlet menyezetének kibontásával hatoltak be az üzletbe, ahonnan 415 ezer lei készpénzt és több értéktárgyat raboltak el. A craiovai rendőrség vezette be az ügyben a nyomozást és etartóztatásba helyezte egy Anghel Gheorghe nevű bucaresitai betörőt, aki Stoica Angela nevű szeretője lakásán tartózkodott. A betörő kihallgatása során elmondta, hogy Mihai Batiu és Gogu Petrescu társaságában követték el a bűntényt.

— FARKASCSDA EGY OKIRALYSÁGI FALUBAN. Bucurestiből jelentik: Kulturesztik közegben az elmúlt éjszaka farkascorda támadta meg Costache Topor gazdálkodó akóját és a juhok között nagy pusztítást végeztek. A lakosság csak nagy nehezen tudta a faluba betört fenevadakat elkergetni.

(—) ELFOGOTT TOLVAJNÓ. A temesvári rendőrség őrizetbe vette Erdélyi Mária huszonkét éves asszonyt, aki a nyomozás adatai szerint az elmúlt év szeptemberében az szblakon keresztül behatolt Bus Mária gyárvarosi Moise Nicoara 30 szám alatti lakásba, ahonnan készpénzt s különböző háztartási tárgyakat vitt el négyezeröttszáz lei értékben. A nyomozás befejezése után Erdélyi Máriát átadják az ügyészségnek.

(—) ÖNGYILKOS GAZDÁLKODÓ. Adamovici Gheorghe ötvennyolc éves Kádár községbeli gazdálkodó öngyilkossági szándékkal nagyobb mennyiségű kőszodaoldatot ivott és meghalt. A vizsgálat megállapította Adamovici Gheorghet elhagyta a vadházastársra és ez keserítette el annyira, hogy véget vetett életének.

(—) SZÜLETÉSEK. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Fried Sándor Ernő, Tokayer Marianna, Bud Doina, Takács Imre, Becker Richárd, Enescu Vlad Ion Stefan, Petrescu Ioan, Socasiu Vasile, Nagy Gedeon.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLATA:

Csütörtökön, április 13-án a szolgálati beosztás a következő:
 Az I. kerületben a Bratianu téren levő Götz Gyógyszertár.
 A II. kerületben a 3 August uton levő Löw Gyógyszertár és a Petru Maior téren levő Meisner Gyógyszertár.
 A III. kerületben a Lahovary téren levő Cris-tea Gyógyszertár.
 A IV. kerületben a Vacarescu uccában levő Braun Gyógyszertár.
 Az V. kerületben a Corvin Gyógyszertár és Uj-kiscsán Panajoth Ernő Gyógyszertára állandó újszakai szolgálatot tart.

NEHÁNY NAP MULVA

Huzás
 április 15.-én.

19. SORSJÁTEK TIZMILLIOKAT oszt szét a II. osztály huzása alkalmával.

NE FELEJTSE EL sorsjegyét, amely Önt is millióssá teheti.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK II. OSZTÁLY

BEVONULTAK!
 Ha nem újították meg sorsjegyüket, üzenjenek azonnal haza, hogy megújítsák, hogy résztvehessenek a 19. sorsjáték II. osztályának a huzásán.

— Tüvész a Prahova petróleumtársaság egyik telepén. Targovisteről jelentik: A Prahova petróleumtársaság Tigania-Gura Comitei-i telephely hatalmas tüvész pusztított. Az egyik gépház, amelyben kilenc motor volt elhelyezve, ki-gyulladt és a telepet valóságos lángtenger borította el. Végül is több órai megfeszített munkával a veszedelmet sikerült elfojtani. A veszedelem során négy munkás megsebesült. A kár az egymillió leit meghaladja. A tűz okának megá-lapítására most folyik a vizsgálat.

E hét végén kezdődik Temesvárott a himnlóelleni oltás

Temesvárott április 15-én kezdődik meg a gyermekeknek himnló elleni beoltása, illetve a már egyszer beoltottak újraoltása. A szülők kötelesek a három hónap és tizenkét esztendő közötti gyermekeiket beoltatni. Az oltást a hatósági orvosok a következő időben és helyeken végzik: a Belvárosban To-dan Iosif dr. április 17-én délelőtt tíz óraker, a Li-ber-tati-tér 4 szám alatt, a Gyárvarosban Selegianu Liviu dr. április 17-én délután négy óraker a Can-tacuzino-ucca 4 szám alatt, Pauta Horia dr. április 15-én délután félnégyker a Barnutiu-ucca 9 szám alatt, Bontila Ioan dr. április 25-én délután két óraker a Pipos-ucca 3 szám alatt, az Erzsébet-városban Banfi Stefan dr. április 17-én délután há-rom óraker a Lahovary-tér 2 szám alatt, a József-városban Pintea Vasile dr. április 21-én, 22-én és 23-án délután négy óraker a Vacarescu-ucca 1 szám alatt, a Mehalában Ratiu Eugen dr. április 17-én és 18-án délután három óraker az Avram Iancu-téri iskolában, Mioc Remus dr. április 19-én és 20-án délután három óraker a Plavosin-uccai iskolában. A szülőknek jogukban áll gyermekeiket házi orvo-sokkal is beoltatni, de kötelesek az erről szóló bi-zonyítványt a hatósági orvosnak bemutatni. Azokat a szülőket, akik gyermekeiket nem oltatják be, szí-goruan megbüntetik.

— AGYONVERTE A FERJÉT. Cămpulung-Muscelről jelentik: Valcoj Ion asztalosmester hu-zamosabb ideje állandó perpatvarban élt feleségével. Az asszony már többször fejelentette férjét a rend-őrségen, miután azonban ez tovább is durván bánt vele, elhatározta, hogy megbosszulja magát. Amikor az asztalosmester tegnap délután hazaérkezett, les-ben álló felesége fadarabbal többször fejbe szűtö-tta, Valcoj Ion néhány órai szenvedés után meg-halt, míg az asszony, aki három kisgyermek anya-ja, nyomtalanul eltűnt.

— Peru is kilépett a Népszövetségből. Genfből jelentik: Peru külügyminisztere közöl-te Avenollal, a Népszövetség főtitkárával, hogy országa kilép a nemzetek szövetségéből. A főtit-kár a bejelentést tudomásul vette.

— TITOKZATOS GYLKOSSÁG. Cămpulung-Muscelről jelentik: Titokzatos gyilkosság történt tegnap este Calinesti községben. Mihalache Ante-roiu 65 éves özvegyasszony lánya az esti órákban a szomszédba ment látogatóba. Amikor félórával ké-sőbb hazatért, megdöbbenve fedezte fel, hogy édes-anyját időközben valaki megölte. A csendőri és or-vosi vizsgálat arra a megállapításra jutott, hogy a gyilkos az áldozata között kétségbeesett harc folyt le, végül is az elvetemült tettesnek egy éles tárgyval sikerült az özvegyasszony nyakát keresztül-vágni. Valószínűnek tartják, hogy a bűntény bosz-zsu műve. Eddig már egy letartóztatást eszközöltek, az illető nevét azonban a nyomozás érdekében nem hozták nyilvánosságra.

Mozi

MŰSOR:

CSÜTÖRTÖK, APRILIS 13.
APOLLO: Névtelen emberek, (angol film).
ATLANTIC: A 2. számú kémiróda (angol film).
LEDNYOK FEHÉRBE (német film).
CAPITOL: Dr. Clitterhouse kettős élete (angol film).
RIVOLI: Szerelmem titokban (német film).
SCALA: Dalol a tavasz (angol film).

= KÖZGAZDASÁG =

Elévült osztalék az — államé

Aki nem váltja be részvénytulajdonát az öt év múlva elveszti az arra való jogát

A Monitorul Oficial 78. számában megjelent az értékpapírok szelvények és osztalékok elvüléséről szóló törvény. A kérvények és kötelezvények szelvényei, amelyeket ipari vagy kereskedelmi vállalat bocsát ki, öt év múlva az állam javára elvül. Tehát, ha a szelvénytulajdonos az értéket nem váltja ki, úgy azt

a vállalat tartozik készpénzben az államnak kifizetni.

Nem esnek a törvényben szabályozott elvülés alá a részvények, alapítói részjegyek, kölcsönkötvények és a társaság más ingó értéke, amelyekre így a rendes elvülési idő (30-32 év) marad fenn.

Az elvülés azon mérleg keltétől kezdődik, amelyeknek alapján az osztalék vagy szelvény ki-

fizetésre kerül. Minden vállalat köteles a törvény megjelenésétől számított 30 napon belül — tehát április végéig — a pénzügyigazgatóságnál bejelenteni az 1937. évi mérleg szerinti eredeti szelvényeket és osztalékokat. A jövőben pedig

minden év január 31-ig az ipari és kereskedelmi vállalatok deklarációt tartoznak beadni

az előző évben történt elvülésekről és ezen vallomások alapján a pénzügyi hatóság megállapítja a befizetendő összeget. E megállapítás ellen fellebbezésnek nincsen helye, csak contestációnak. A vallomások elmulasztása esetén kirovandó bírság a befizetendő összeg, Valótlan vallomás esetén a bírság az összeg kétszerese.

Április 25-ig kell befizetni a régebbi folyószámlák utáni illetéket

Váltóval fedezett vagy hat hónapnál rövidebb tartamu folyószámlaösszeg után nem jár illeték

Többször megírtuk az új adótörvény azon rendelkezését, hogy a jövőben a hat hónapon túl fizetett áru utáni folyószámla után — amennyiben az érték váltóval nincsen lefedezve, — három ezrelékes illeték fizetendő. A bélyegtörvény szerint az állam illetékkövetelése öt év alatt évül el, de a lejárat hivatalos kelettel igazolandó, ha az okmány nem közökirat. Hivatalos keletnek csak a pénzügyi hatóság keltezése tekinthető, a mely bemutatáskor az okmányra vezetetik. A törvény nem szabályozza tehát, hogy visszamenőleg mennyi időre fizetendő a folyószámla illeték, tekintve, hogy az a bélyegbizottság véleménye szerint már magában a bélyegtörvényben is megvolt és most megjelent törvényszakaszok csak magyaroszó jellegűek. Miután így nincsen olyan törvényes időpont, amelytől kezdve az öt-

éves elvülés számított, e tekintetben továbbra is nyílt kérdés marad fenn.

Egyébként a folyószámlai illeték bírság nélkül fizetendő április 25-ig. (A bélyegügyi igazgatóság 600.970 számú rendelete.) Jól megjegyzendő, hogy április 26. után is csak hat hónapon túl fennállott és váltóval ez esetben sem fedezett folyószámlai követelésekre nézve állantható meg kihágás. Az utóbbi feltétel — a váltót — most tisztázta csak az április 1-iki törvény. Voltak, akik a korábban adott időszakban befizették a váltóval fedezett folyószámla után is a 3 ezrelékes illetéket. Ilyen esetekben a bélyegügyi igazgatóság határozata szerint visszatérítésnek nincsen helye. Visszakövetelhet az összeg azonban bírói uton, mint tartozatlan fizetés.

Nyolc év alatt másfélmilliárd lei nyeresége volt a telefon-társaságnak

A múlt évi nyereség 15 millióval haladta meg a tavalyelőtti

A Telefon Társaság most tette közzé 1938. évi mérlegét, amely a telefonforgalom növekedéséről és a vállalat tiszta nyereségének emelkedéséről számol be.

A Román Telefon Társaság, — amint ismert — a múlt évben emelte részvénytőkéjét 1 millió leiről 1 milliárd 650 millió leire, amiből 150 millió leit a tiszta nyereségből fedeztek. A Telefon Társaság bruttó bevétele az 1938. évben a telefonüzemből 1 milliárd 34.663.546 lei volt, az előző évi 970.575.789 leijel szemben. A bevétel tehát 64 millió leijel (cca. 7 százalékkal) emelkedett. Az 1938. évi tiszta nyereség 345.201.641 lei, ami 15 millióval haladja meg az előző évit. A Telefon Társaság az elmúlt évben több, mint 100 millió leit investált, ami által az investíciók bruttó értéke 3 milliárd 432 millió 950.577 leire emelkedett. Az investíciók nettó értéke a 297.398.319 leit kitevő, eddig eszközölt amortizációk levonása után 3 milliárd 135 millió 552.258 leit tesz ki. A készpénzkészlet és a diszponibilis tőkék összege több, mint 100 millióval 140.998.370 leire emelkedett. A hitelezők tétele 1 milliárd 205 millió 938.615 leijel szerepel a mérlegben, ami 84 millióval kevesebb, mint a múlt évi.

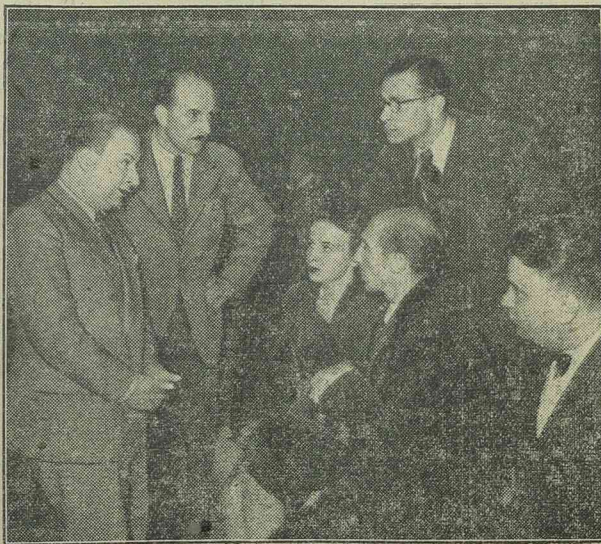
A Román Telefon Társaság 8 és fél év alatt 1 milliárd 595 millió lei tiszta nyereséget realizált. Ebből az összegből 360 millió leit fizetett ki osztalékként, 150 millió leit tőkeemelésre használt fel, 971.9 millió lei felhasználatlanul maradt, a fennmaradó részt pedig tartalékok létesítésére használták fel. A fenti tiszta nyereségben természetesen nem szerepel a közel 300 millió amortizáció.

— Készül az Arges-Duna csatorna. Bucurestiből jelentik: Az Arges-Duna csatorna melőbbi elkészítésére irányuló előkészítő munkálatok gyors tempóban haladnak előre és így a közeljövőben Bucurestinek közvetett dunai kikötője lesz.

Árfolyamok

SZERDA, ÁPRILIS 12.

Hivatalos árfolyamok: (az első szám a vétel, a második az eladást jelenti) Holland forint 75—76 78, belgas 23.74—24 08, angol font 662.40—672.25, olasz lira 7.172—7.172, dollár 141.17—143 24, francia frank 3.57—3.78, svájci frank 32.08—32 57. Ezekben az árákban a devizafelár is benfoglalattik. Dinár 2 898—3.05 pengő 25 és 26.50—27, német márka 40.50—41.50.

Suchianu, a propagandaiügyi minisztérium vezérigazgatója, Molli Virgil, a munkakamarák szövetségének elnöke, továbbá Richter, román filmiroda igazgatója kíséretében meglátogatta az UFA babel béri stúdióját. A román vendége meglepetéssel a most készülő 'Hallo Jannine!!' című film felvételét. A tapasztaltak felett elismerésüknek adtak kifejezést. Képzés az UFA stúdiójában készült.

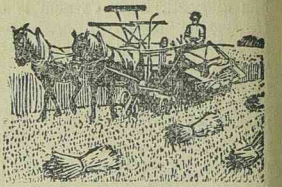
MÉFORMÉK

Kévekötő aratógép

KARNER
EDE R. T.

Mezőgazdasági géposzály

Temesvár IV. str. I. Bratianu 11.
Telefon 43-08

Nagyszabású utépítések a temesi tartomány területén

A kormányzóság kiírta a pályázatot

Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy a közmunkaügyi és közlekedésügyi minisztérium a husvéti ünnepek elteltével folytatja a nagyszabású munkatervének megvalósítását az ország utahálózatának újjáépítésére. Ebből a célból az egyes tartományok székhelyén nyilvános árlejtést tartanak az utépítéshez szükséges anyagok szállítására. A Temes-tartomány területén levő utak rendbehozatalához szükséges szállítási időpontját a következőkben közöljük:

Április 21-ikén délelőtt 10 órakor a temesvári utigazgatóság épületében az Orsova — Lugos-Temesvár-Nagyszentmiklós-Csanád útszakasz javításához szükséges 894 köbméter zúzott kő szállítására. A szállítás értéke 580.810 lei.

Ugyanezen a napon a Lugos-temesvári országút javításához szükséges 1012 köbméter zúzott kő szállítására. A szállítás értéke 443.851 lei. A Piski-hátszegi útszakasz átépítésére 1160 köbméter kőre hirdetnek árlejtést 225.645 lei értékben. A Hátszeg-Petrozsény-Szurdok utvonalon beborításához szükséges 970 köbméter kő szükséges, 375.435 lei értékben. 985 köbméter kőre hirdetnek árlejtést a Hátszeg-karánsebesi utvonalon átépítésére. Az árlejtés értéke 282.240 lei. A Szászsebes-Déva-aradi utvonalon fekvő 130. és 135 számú kishidak javítására 38 ezer lei értékben hirdet árlejtést a minisztérium. A Lugos-Orsova útszakasz javítására 1830 köbméter zúzott kő szükséges. Az árlejtés értéke 299.966 lei. 846 köbméter zúzott kőre hirdetnek árlejtést a Karansebes és Hátszeg közötti utvonalon 149.972 lei értékben.

Április 27-én a következő árlejtéseket tartják a temestartományi utak megjavítására szükséges munkálatokra. Délelőtt 10 órakor az Orsova—Karansebes, Lugos—Nagyszentmiklós—Csanád utvonalon fekvő 35. számú kishíd javítására 160 ezer lei értékben. A Temesvár-deta uton fekvő 70. számú hid javítása ugyancsak 160 ezer lei értékben. A Déva és Brád között fekvő 26. számú hid javítása az árlejtés szerint 129 ezer leibe kerül.

Valamennyi hirdetett árlejtést zárt borítékban az államszámviteli törvény vonatkozó szakaszának megfelelően minden egyes munkálatra külön kell a vállalkozóknak a minisztériumba vagy a temesvári utigazgatóságba beadni.

SPORTSEMÉNYEK

Lábtörést szenvedett Wetzl György hittanár a Muntele Micen sportolás közben

Súlyos baleset érte Wetzl György józsefvárosi katolikus káplánt és hittanárt. A népszerű lelkész szerette a sportot és husvét másodnapján kirándult a krassómezei Muntele Micre, ahol a téli sport híve a sielésnek szoktak hódolni. Wetzl Györgynek a kirándulás ezúttal szerencsétlenül végződött, mert Metzger Márton dr. józsefvárosi prépostsplébános kedden este telefonértesítést kapott az önkéntes mentőktől, hogy Wetzl György sielés közben elesett, lábát törte és a mentőket kérték, hogy hozzák hazá a súlyosan sérült lelkész. A temesvári mentőautó szerdán reggel öt órakor indult el és a menők Borvilágig mentek, ahol felvették a sielés legújabb áldozatát és Temesvárra hozták. Abból a körülményből, hogy a balesetet szenvedett lelkészt mentő-

autón kellett hazaszállítani, arra következtetnek, hogy a lábtörés súlyos természetű és gyógyulása hosszú időt fog igénybe venni.

Érdekes, hogy pont egy évvel ezelőtt, tavaly április tizedikén történt, hogy Metzger Márton dr. prépostsplébános szintén súlyos balesetet szenvedett. Metzger a józsefvárosi temetőben temetési szertartást végzett és a fagyos, sikos úton sietett, mert még egy temetési szertartása volt. A sírok között a jeges úton elcsúszott, elesett és felső karján kettős csonttörést szenvedett. Hosszú hetekig tartott a gyógyulása és a józsefvárosi hívek aggodó szeretettel kísérték plébánosuk állapotának javulását. Most hasonló természetű baleset érte Metzger hú munkatársát és káplánját.

Sporthírek mindenfelől

Hozzájárult a FIFA az önálló csehországi labdarúgószövetség felállításához. A legfelsőbb nemzetközi labdarúgó fórum egyik legutóbbi sürgősen összehívott ülésén hozzájárult az önálló cseh szövetség felállításához. Ismeretes, hogy a FIFA nemrégiben engedélyezte az önálló szlovák szövetség megalakítását is. Az új cseh szövetség autonóm intézmény az előírt garanciát pedig a német birodalmi labdarúgószövetség vállalja.

A magyar nemzeti bajnokság jövő vasárnapjának műsora. A magyar bajnokságban vasárnap a következő mérkőzéseket játsszák le: Újpest—Elektromos, Kécskés—Ferencváros, Phösus—Nemzeti, Taxi. sok—Hungária, Szeged FC—SSE, Boeska—Budafok, Szolnok—Zugló.

Külföld: Olaszország: Novara—Liguria 1:0, Lazio—Juventus 1:1, Bologna—Triestina 2:0, Livorno—Lucehese 1:0, Bari—Modena 1:0, Genova—AS Róma 2:0, Neapole—Ambrosiana 2:1, FC Torino—FC Milánó 3:2. A bajnokságban a Bologna vezet négy tiszta ponttal.

Összeállították a kontinensen játszót angol válogatott csapatot. A budapesti Nemzeti Sport londoni híradás alapján azt írja, hogy az angol szövetség már összeállította azt a válogatott csapatot, mely a kontinensen fogja képviselni a sziget ország színeit. A csapat a következő összeállításban játszik Bucarestben: Woodley—Bill Morris, Haggood—Willingham, Cullis, Cooping—Matthews, Hall, Lawton, Stephanson, Magueria, Tartalékok: Maie, Galley, Broome.

A Ripensita szép teljesítménye. A fővárosi sportsajtó az elismerés hangján ír a Ripensita teljesítményéről, amikor a csapat a müncheni együttes elleni győzelem után Bucarestbe utazott, ahol hétfőn a Rapidal ütközött meg és a győzelmet is megszerezte. A temesvári csapat egyetlen játékosát sem cserélt a mérkőzésen, míg az FC Rapid négy új játékosal frissítette csapatát. A bucuresti közönség nagyarányú rokonszenv tüntetést rendezett a temesvári csapat mellett.

DÉLI HÍRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

= NINCS FEDEZVE A BANCA NATIONALA KONVERZIÓS VESZTESÉGE. A konverziós törvény értelmében a Banca Nationala 7 milliárd 375 millió lei értékű kincstári bont kap évi 450 millió befizetés útján az államtól, konverziós veszteségeinek fedezése céljából. Ennek az összegnek egyrészét, 1 milliárd 400 millió lei, a szövetkezeteknek adott át a Banca Nationala, a szövetkezetek által elszedett konverziós veszteségek fedezésére. Ugyanekkor a Solidaritatea tagintézei is 80 millió leies alapot létesítettek. A Banca Nationala konverziós veszteségei így nem nyertek teljes fedezetet és a múlt év június 30-i helyzet szerint 100 millió 116.653 lei veszteség még fedezetlen. Mint-hogy ez az összeg előreláthatólag még növekedni fog, amelyet a Banca Nationala nem tud saját alapjaiból fedezni, ezért a Hivatalos Lap április 1-i számában megjelent törvény értelmében a Jegybank további 450 millió lei értékű kincstári bont fog kapni 1952-ben, ezeknek a veszteségeknek fedezésére.

= Kedvezően haladnak a mezőgazdasági munkálatok. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztériumból érkezett jelentések szerint a mezőgazdasági termelésre vonatkozó tavaszi munkálatok állása kielégítő. Az utóbbi hetekben az ország minden területén bevetették a földeket, a szőlőket kitakarták, a gyümölcsfák, főképpen a cseresznye, meggy és kajszin teljes virágzásban vannak.

= MÁRCIUSI INDEXSZÁM 39.97. A Statisztikai Hivatalos adatfelvételei szerint márciusban a megélhetés átlagban két ezreléssel drágult. Az élelmiszerek árában átlagban négy ezrelékes drágulást állapít meg az adatfelvétel. Mivel a többi cikk árában nincs lényegesebb változás, a megélhetés általános drágulása két ezrelékes. Az Argus indexe szerint a március 31-i megélhetési index (1916 augusztusához viszonyítva) 39.97, a februáréval 39.92-vel szemben. Ez a héthónapos emelkedés szintén két ezrelékes drágulásnak felel meg.

= 7700 LEI A CUKORRÉPA BEVÁLTÁSI ÁRA. A Consum közli, hogy a cukorgyárak és a cukorrépatermelők között a cukorrépa áráról meg egyezs a jött létre, amelynek értelmében a cukorgyárak 7700 leies árat fizetnek a cukorrépatermelőknek. Ez az ár növekedik a cukorárak emelése esetén. A cukorrépával bevethető területet 47.500 hektárban állapították meg, amely az egyes gyárak között a következőképpen oszlik meg: Roman 7500, Sescut 2800, Giurgiu 4800, Ripenci 4000, Jucia 6500, Lujani 3000, Zarojani, Băli és Hotin 3400, Itcani 2000, Botfalú 4300, Marosvásárhely 2700, Arad-Chitila 4500, Banat 2000 hektár.

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

65

A Déli Hírlap eredeti regénye rta Felegynazi András

Utánnyomás

A feladó neve mellett azonban nem volt ott a foglalkozása. Rejtélyessé tette a dolgot az a körülmény, hogy a madame egyik levelet sem bontotta föl. Miért? Egy levéllel megtörténetet eszt leg, hogy olyankor hozták, amikor távozni készült szobájából és sebtében az írómappa alá dugta, azután pedig megfélekedett róla. De hogy öt leveleknek ugyanez legyen a sorsa, kizárt doigának tartotta.

— Madame d'Hiver a leveleket szándékosan nem olvasta el, — állapította meg.

Azonban erre még nagyobb kíváncsiság gyötrte, mi lehetett az oka annak, hogy az asszony a leveleket felbontatlanul hagyta és azokról megfélekedett.

Mikor kinyitotta fülkéjének ajtaját és fölkatantotta a villanyt, ugyanakkor az agyában is hirtelen világosság gyult.

— A levelek íróját csakis megunt szerelmes lehet, — gondolta magában.

Hogy helyesen vélekedett, arról csakhamar meggyőződhetett. Ugyanis nem csinált lelkiismereti furdalást belőle, hogy a leveleket fölbontotta.

Az öt levélből nagy körvonalakban előtte állott madame d'Hiver és Gérard Auboin szerelmének története. Tisztában volt azzal, hogy a szerelmek azért váltak el egymástól haraggal, mert a festőművész nem akart hozományvadásznak látszani és anyagi függetlenségének biztosítása kedvéért továbbra is az anyaközlényi hivatal törvényes hozzájárulása nélkül az eddigi viszonyt akarta folytatni.

Azonban ott volt az öt között az a levél is, amelyben Auboin kijelenti, hogy hajlandó az asszonnyal házasságra is lépni, csakhogy kibékítse és ne veszítse el.

Limoujel ezt a levelet dühösen összegyűrte, azután nagyot csapott az asztalra.

— Azt a nem jót, — káromkodott, — ha ezek kibékülnek, akkor az én tervemnek befellegzett! Ezt a kibékülést minden áron meg kell akadályozni. Hogy részéről a harag tartós és mély, az látszik abból, hogy nem is bontotta föl a leveleket. Azután közbejött a velem való flört. Kijelentette, hogy szeret és hogy menyasszonnyannak tekinti magát. Azonban mind ez itt volt Párisban. Ki tudja, mi történni Lyonban? Ott egy városban élnek. Hát-ha találkoznak? Hátha a férfi hízlegésére újból fölébred az asszonyban a régi szerelmek, amely, mint látom, hét évig tartott.

Nagyon bosszús volt.

A homlokát összeráncolta és keményen gondolkozott.

Végre döntött: — Fölvezem a harcot a festő ellen. Elvégre fiatalabb vagyok és bizonyára a nőknek tetszősebb is. Leveleim az eddigieknél forróbbak és epédőbbek lesznek. És módját kell találnom annak, hogy madame lyoni egyedülletét megrövidítem.

A leveleket elzárta fiókjába.

Azután elővette kölnivizes üvegét és alaposan megdörzsölte az üdítő, illatos szesszel a homlokát és a két halántékát.

Nemsokára megnyugodva, frissen sietett le a táncterembe. Utközben még ez gondolta:

— Derék lány ez a Suzanne, hogy ideadta a leveleket. Megérdemli, hogy jutalmul valami csekélységgel megajándékozzam.

Másnap délelőtt, amikor Marianne Mireillejonnál megjelent, a reggeli után nem feküdt le nyomban.

— Előbb levelet írok madame d'Hivernek, — mondta — amíg aztán alszom, te, Marianne, menj és add fel. Ajánlott expressz legyen, mert fontos.

Azután előkészítette a levélpapírost, tollat vett a kezébe és nemsokára szokása szerint hangosan mondva minden egyes szót írta a levelet:

— Drága, egyetlen Yvonne! Hajnalban fekdtem le, de bár inkább reggelizni ébre maradjam volna, mert olyan gyöttrő álom volt, amely fölér a pokol minden kínszenvedésével. Láttalak messzemekelőt tőlem más városban. Férfiült az oldalad mellett. Gyengédén fogta a kezedet és szépeket mon-

dott neked. Te hallgattad, figyelted, az ajkad mosolygott, a szemed tüzből égett. Rettenő volt nekem ezt látnom. Annyit szenvedtem, hogy az nem lehet elmondanom. Azt hittem, meghalok a fájdalomtól, vagy pedig dühösen rárontok arra a férfira és megfojtom. De szerencsésen fölébredtem.

— Micsoda botorságot írsz össze, Sandy? — kérdezte Marianne csodálkozva.

— Hallgass, szívem, nem butaság ez.

És elmondta neki az öt levél történetét. Azután azt is, hogy minden áron meg kell akadályoznia a régi szerelmek kibékülését.

Azután folytatta a levélrészlet:

— Rettenetes volna, édes Yvonne, ha valami férfi a közelebbe férköznék, udvarolna. Hiszen bizonyára vannak ismerőseid között olyan férfiak, akik rokonszenvesek előtted, akik hizelegni tudnak, akik már a multban is megkörnyékeztek és versenyeztek kegyeidért és akik talán most újból kivetik rád halóujukat.

És folytatta tovább ilyen hangnemben. Végül is arra a következtetésre jutott, hogy halálos ítélet volna a számára, ha a madame még csak a közelébe is engedne más férfit. Befejezésül örök szerelméről és tántoríthatatlan hűségéről biztosította madame d'Hivert.

Befejezte a levelet és mosolyogva fordult Mariannehoz:

— Látod, szivecském, így kell főzni egy nőt, aki nálánál fiatalabb emberbe van belehabarodva.

— A föld nem hordott a hátán nagyobb brigantit, mint te vagy, Sandy, — válaszolta Marianne — de azért szeretlek, mert tudom, hogy sok széhhámosságodattal miattam üzöd.

Odament a táncoszhoz, karjaival körülfonta nyakát és megcsókolta.

Limoujel megcimezte a borítékot, beletette a levelet és leragasztotta.

Aztán hatalmasat ásított.

— Hüü, de álmos vagyok, — nyögte — most lefekszem, te pedig menj és add fel rögtön a levelet.

Madame Yvonne d'Hiver este már megkapta az expressz levelet. Megdöbönt, amikor elolvasta, de azért jól esett a táncos gyöttrődő féltékenysége. Aból látni vélte, hogy az valóban szerelmes beléje.

Azonnal megírta a választ.

(Folytatása következik.)

„Németország nem akarja idegen népcsoportjait germánizálni“

A németországi néphibbségek helyzete Frick belügyminiszter megvilágításában. A miniszter panaszolja, hogy míg Németországban tízezer magyar, addig Magyarországon 650 ezer német él

Berlinből jelentik: Rosenberg Alfréd a napokban fogadást adott a német fővárosban állomásozó diplomata és sajtóképviselek számára. A fogadáson dr. Frick belügyminiszter előadást tartott „A nem német népcsoportok Németországban” címmel. A birodalmi belügyminiszter előadása elvi jelentőségű és illetékes német körök bizonyára annak szánták a külföld felé. Dr. Frick bevezetőben hangsúlyozta, hogy a világ németisége egy és oszthatatlan, tekintet nélkül arra, hogy hol laknak egyes csoportjai.

Az a cél, hogy a népiség és az állam határa — mondta a belügyminiszter, — sohasem lesz megvalósítható.

Ahol idegen népcsoport él, gondoskodni kell a népcsoport életjogairól. A népcsoport tagjai hűek lehetnek fajukhoz, de ez egyáltalán nem zárja ki, hogy totális és kötelesegtudó állampolgárai ne legyenek az államnak, amelyben élnek. Ha ezeket a nézeteket valljuk, — folytatta dr. Frick, — természetesnek találjuk, hogy a német birodalom is gondoskodik a területén élő nem német állampolgáraitól. Hitler több beszédében elvetette azt a gondolatot, hogy

nem német népcsoportot erőszakkal germánizáljon.

Ezután Frick belügyminiszter felsorolta a Németország területén élő nem német népcsoportokat. Ezek közül a legnagyobb a csehek száma, amelyek a szudétánémet vidéken laknak. Ez a 300 ezer lélekszámú álló népcsoport — amint Frick belügyminiszter mondotta — megkapta a teljes kulturális autonómiát. A cseh-morva protektorátusban élő többmillió cseh nép nem tekinthető népcsoportnak, mert külön területet alkot és mint ilyen, tagja a nagynémet birodalomnak. Németország életérdeke követelte meg, hogy ezt a területet a mai formájában bekebelezze. A második legnagyobb német csoport a birodalomban a 120 ezer lelket számláló lengyel csoport. 285 ezer azoknak a száma Kelet-európai országok határvidékein, akik egyszerre két anyanyelvet vallottak be és pedig a lengyel és a németet. A miniszter hangsúlyozta, hogy míg Németországban nincsen lengyel munkanélküli, addig a lengyelországi németeknél a munkanélküliség állandóan nő.

A harmadik csoport a 40 ezer lelket számláló horvát csoport Burgenlandban. Ezek a népszámlálás alkalmával csaknem 100 százalékosan a Németországhoz való csatlakozás mellett szavaztak. A birodalom területén ezenkívül még 30 ezer szlovén, 10 ezer magyar, néhány ezer dán és bécsi szlovák él.

A Memelvidék visszacsatolásával 5—10 ezer litván is Németországhoz került. Elvileg biztosítjuk minden nem német népcsoport fejlődését a birodalomban.

Frick belügyminiszter ezután jelentős nyilatkozatot tett, amelyből következtetni lehet Németország további magartására a népcsoportok jogait illetően. Frick a következőket mondotta:

— Nagyon érthető, hogy a német népcsoportokkal való bánásmód nem maradhat visszahatás nélkül a birodalom területén élő nem német népcsoportokra nézve sem. Többnyire olyan viszony rendezéséről van szó, amelyeknél a szomszéd népek szorosan egymásba fonódnak. A német kormány ezeket a kérdéseket kölcsönös meggyőzés útján akarja megoldani, hogy így biztosítsa a békés és barátságos együttélést. Majd Magyarországra térve, ezt mondotta Frick belügyminiszter:

Rádió

CSÜTÖRTÖK, APRILIS 13.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási tanácsok. Utána hanglemezek és orvosi tanácsok. 12: Könnyű zene (hanglemezek). 13: Időjelzés, sport- és vízállásjelentés. 13.5: Hanglemezek. 14.10: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.10: Aktualitások. 18.2: Megzenésített Eminescu versek. 18.25: Román dalok. 19: Kulturális aktualitások. 19.15: Zenekari hangverseny. 19.45: Saxofon hangverseny. 20: Előadás. 20.15: Énekhangverseny. 20.40: Zongora hangverseny. 21: A szimfonikus hangverseny. 22: Hírek, sporteredmények. 22.15: A hangverseny folytatása. 23.5: Hírek. 23.15: Könnyű zene. 23.45: Hírek francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.35: Torna. Hírek. Hanglemezek. 11.20: Felolvasás. 1.10: Hegedű hangverseny. 2.30: Hanglemezek. 5.15: Farkas László előadása. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.10: Zongora-hangverseny. 6.45: Kessler Hubert előadása. 7.15: Cigányzene. 8: Urbányi Jenő előadása. 8.15: Tánclemez. 8.50: Dr. Tosz László előadása. 9: Hangverseny. 9.45: Hírek. 11: Szalóonzene. 11.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.15: Cigányzene.

Budapest II. 7.30: Angol nyelvtanítás. 8: Cigányzene. 8.30: Szávai Nándor előadása. 9: Hírek, lóverseny-eredmények. 9.20: Postazenekar. 10.40: Időjárásjelentés.

Bécs. 21.10: Hangverseny. 23.50: Tánczene. **Belgrád. 19.30:** Lemezek. 21: Szórakoztató zene. 22.30: Hangverseny. 23.15: Tánczene. **Milánó. 20.20:** Lemezek. 22: Szimfonikus hangverseny.

Strassburg. 21.15: Szórakoztató zene. 22.30: Lemezek. 23.45: Hangverseny.

Varsó. 20.30: és 21.05: Hangverseny. 22.45: Lemezek. 23.25: Tánczene.

PÉNTEK, APRILIS 14.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási tanácsok, hanglemezek, orvosi tanácsok. 12: Szórakoztató zene (hanglemezek). 13: Időjelzés, időjárásjelentés, sport- és vízállásjelentés. 13.1: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Aktualitások. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.2: Fuvózenekari hangverseny. 19: Előadás. 19.15: Francia zene (hanglemezek). 20.15: Nicole Iorga professzor előadása. 20.35: Falstaff (közvetítés az Operából). I. szünetben (kb. 21.15-kor): Hírek, II. szünetben (kb. 22.20-kor): Hírek, sporteredmények. 23.25: Könnyű zene (hanglemezek). 23.45: Hírek francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. 11.20: Felolvasás. 1.10: Cigányzene. 5.15: A rádió diák-felőrája. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.10: Tánclemez. 6.30: Lépés Andor előadása. 7: Sportközlemények. 7.10: Szalóonzene. 7.55: Márkus László előadása. 8.30: „Bohémet” Dalmú. 9.15: A rádió külügyi negyedórája. 9.50: Hírek. 10.40: Hírek. 11.25: Jazzhármás. 11.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.15: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.30: Gyorsírótanfolyam. 8: Szalóonzene. 8.30: Felolvasás. 9: Hírek. 9.20: Hanglemezek. 10.40: Időjárásjelentés.

Bécs. 21.10: Szórakoztató zene. 23.30: Hangverseny. **Belgrád. 19.30:** Tánczene. 21: Szimfonikus hangverseny.

Milánó. 20.20: Lemezek. 23.20: Tánczene. 24.15: Hangverseny.

Strassburg. 20.30: Lemezek. 21.15: Szórakoztató zene. 22.30: Szimfonikus hangverseny.

Varsó. 20.20: és 21.15: Hangverseny, 23.20: Lemezek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő és gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Levelezés nem közzélhető. Házasság szavankint 3t lei. minden más rovatban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóháza, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-rafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-rafik, Piata Traian (szerb templom mellett). Gröz-rafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-rafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-rafik, Piata Kiütt. — Nőgyógy-rafik, (Tivoli mellett) — Olariu-rafik, Piata Dragalina 6. Telefonton 45—06. — Vittek-rafik, Bul. Carol 54. — Ga gőczt-rafik, Strada Brătianu 15/a. Telefonton 7—13.

Alkalmazás

Jól főző mindenek nagyon jó bizonyítványokkal, jó fizetéssel azonnalra felvétetik. II. Petre Tegle 1 földessint jobbra. 998

Két éves gyermek mellé megbízható asszony kerestetik, aki németül, vagy románul beszél. IV. Str. Ion Vasii 16. Kőnignénál 6 óra után. 829

Mindenek szakácsnő 15-re felvétetik. III. Str. Wilhelm Mühle 12. 867

Lakás

Négyszobás komplett lakás május 1-re kiadó. II. Str. Titu Maiorescu 5. 865

Elegáns különbejáratú bútorozott szobát fürdőszoba és telefon használattal keresek. Cím a kiadóban. 585

Modern 4 szobás uccai lakás azonnal kiadó. I. Str. Mărăsesti 7. Telefon: 29—74. 868

Adás-velet

Új könyv: Bizony A férjhezmenés művészete. Biztos sikerrel segít minden nőt az előnyös házasságba. Megrendelhető Bizony házasságközvetítőnél Timisoara I., Str. Lenau 12. 836

Nagyon olcsón eladó: Konyhabútor, előszobafal, virágállvány, kerti székek, függönyök, tükör-asztal, üvegek, székek. Cím: Timisoara II., Str. Petru Tegle 2. II. em. ajtó 9. Megtekinthető délelőtt 9—1-ig. 933

Hirdessen a Déli Hírlap-ban